

УНИВЕРСИТЕТ ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ
И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

У ФАКЛОНОСЦИ V

АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА

КОГНИТОЛОГИЯ НА КОМПАРАТИВИСТИЧНАТА ТЕРМИНОЛОГИЯ

Панепистемия
на библиотечно-информационната сфера

София

Издаелство „За буквите – О писменехъ”
2012

*Юбилейно издание, посветено на 250-годишнината
от написването на „История славяноболгарская ...”
от Св. о. Паисий Хилендарски*

*В оформлението на изданието са използвани:
- емблематиката на триезичния речник по изданието от 2010 г., създадена
от д-р Николай Василев;
- репродукцията на картината на Албрехт Дюрер „Христос сред книжниците”
(1506 г.), показваща принадлежността на знанието на тези, които се нуждаят от него.*

*Изданието е докладвано на заседание на Научния съвет на Университета по
библиотекознание и информационни технологии, проведено на 28 май 2012 г.*

- © Александра Куманова – автор
- © Стоян Денчев – предговор, рецензент
- © Николай Василев – обща редакция, дейксис
- © Никола Казански – експертна редакция
- © Диана Ралева – терминологична редакция
- © Марияна Максимова – библиографска редакция
- © Антон Даскалов – справочно-информационна редакция
- © Фред Майнхард – рецензент
- © Аркадий Соколов – рецензент
- © Валерий Леонов – рецензент
- © Мария Младенова – рецензент
- © Димитър Христов – рецензент
- © Стефка Илиева – рецензент

© Университет по библиотекознание
и информационни технологии

У ФАКЛОНОСЦИ V

Издателство „За буквите – О писменехъ”

ISBN 978-954-2946-16-8

УНИВЕРСИТЕТ ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ
И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

У ФАКЛОНОСЦИ V

АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА

**КОГНИТОЛОГИЯ
НА КОМПАРАТИВИСТИЧНАТА ТЕРМИНОЛОГИЯ
ПО БИБЛИОТЕЧНА И ИНФОРМАЦИОННА
ДЕЙНОСТ**

(Към проблема за създаването на англо-руско-български речник)

**Панепистемия
на библиотечно-информационната сфера:
Триезичният речник –
тектоничен ментален етимологичен прибор**

София

Издаелство „За буквите – О писменехъ”
2012

проф. д. педаг. н. Александра Куманова

Предговор, рецензент:
проф. д. ик. н. Стоян Денчев

Обща редакция, дейксис:
д-р Николай Василев

Експертна редакция:
доц. д-р Никола Казански

Терминологична редакция:
Диана Ралева

Библиографска редакция:
Марияна Максимова

Справочно-информационна редакция:
Антон Даскалов

Рецензенти:
Фред Майнхард
проф. д. педаг. н. Аркадий Соколов
проф. д. педаг. н. Валерий Леонов
проф. д. ф. н. Мария Младенова
проф. д. т. н. Димитър Христозов
Стефка Илиева

**COGNITOLOGY
OF THE COMPARATIVISTIC FIELD
OF LIBRARY AND INFORMATION TERMINOLOGY**

**(To the problem of creation of a dictionary in English, Russian and
Bulgarian languages)**

**Panepisteme
of the library-information sphere:
The trilingual dictionary – tectonic mental etymological device**

Prof. D.Sc. Alexandra Kumanova

Preface, reviewer:

Sr. Prof. D.Sc. Stoyan Denchev

General editing, deixis:

Nikolay Vasilev, PhD

Expert editing:

Assoc. Prof. Nikola Kazanski

Terminological editing:

Chief. Assist. Prof. Diana Raleva

Bibliographic editing:

Mariyana Maximova

Reference-information editing:

Anton Daskalov

Reviewers:

Sr. Fred Mainhard

Prof. D.Sc. Arkadiy Sokolov

Prof. D.Sc. Valeriy Leonov

Prof. D.Sc. Maria Mladenova

Prof. D.Sc. Dimitar Christozov

Mrs. Stefka Ilieva

*„Искате ли лесно да изучавате науките?
Започнете с изучаването на вашия език.“*

Етиен Боно

Посвещава се
на 250-годишнината
от написването на
„История славяноболгарская ...”
от
Св. о. Паисий Хилендарски

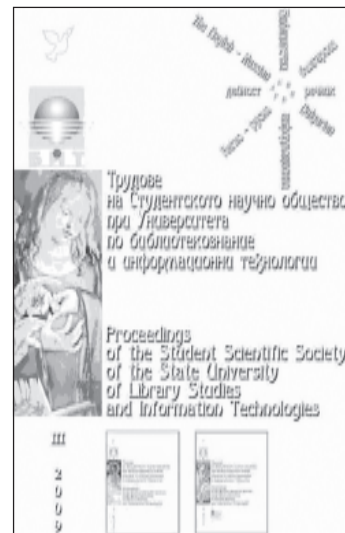
**МЕЖДУНАРОДНА ХУМАНИТАРНА ИНТЕРАКЦИЯ
ОТ НАЙ-ВИСШ ПОРЯДЪК:
ПОЕТИКА НА РИЗОМНО-РЕТИКУЛАРНАТА МЕТОДОЛОГИЯ**

**Първият триезичен речник
по библиотечна и информационна дейност на XXI век**

*„да се ползва е не само удобно,
но и интересно”*

(цит. по:
Науч. и техн. б-ки (Москва), 2011, N 9, с. 95)

Появата на първия триезичен речник по библиотечна и информационна дейност на XXI век, поднесен във вид на **три семантично и графично изоморфни книги**, е белег на интелектуалното осигуряване на **ПОСТМОДЕРНАТА ИНФОРМАЦИОННА СРЕДА НА УНИВЕРСАЛНОТО ХУМАНИТАРНО ЗНАНИЕ**, изграждана без езикови, географски и административни разделителни граници.

Този речник има „три входа” (три паралелни изоморфни еднообразно номерирани версии) и е структуриран от три огледални книги:

- Първа книга: **The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology** = **Англо-руско-българският словарь по библиотечной и информационной деятельности** = **Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност**;

- Втора книга: **The Russian – Bulgarian – English Dictionary of Library and Information Terminology** = **Русско-българо-английският словарь по библиотечной и информационной деятельности** = **Руско-българо-английски речник по библиотечна и информационна дейност**;

- Трета книга: **The Bulgarian – English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology** = **Българо-англо-руският словарь по библиотечной и информационной деятельности** = **Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност** [1].

Лингвистичното триединство на библиотечната и информационната дейност, което е плод на методологическата зрялост на библиотечно-информационната наука, се проявява в цитираното издание благодарение на многогодишни (особено активно – от средата на 90-те години на XX в.) усилия на **комплексни специалисти с широк профил на научноизследователски интереси и забележителна филологическа култура от САЩ, Русия и България.**

Бяха организирани мощни интелектуални екипи от познавачи на **информационно-комуникативната сфера**; и като изследователска, и като практическа реалност. Но и като мисловна култура, чрез която се осъзнава и отразява езиковата идентичност на английския, руския и българския език.

Защото ние осъзнаваме, че всяко породено човешко знание е преди всичко знание за езика.

Внушително и симптоматично е участието на **студентите и докторантите от Университета по библиотекознание и информационни технологии (УНИБИТ) в София**. Те – наред със своите преподаватели, които са видни специалисти от България – участваха активно като творци в създаването на настоящия труд.

Затова смятаме, че речникът и неговите „три входа” са преди всичко акт на **прекия учебно-педагогически процес**, в който те – имайки предвид **Том III на Трудовете на Студентското научно общество при УНИБИТ** [2] – са и съвтори в едно мощно семиологично движение.

Този речник е съвременна моментна триезикова (на английски, руски,

български) снимка на исторически формирала се внушителна **международна хуманитарна интеракция от най-висш порядък**.

В него **чрез инструментариума на ризомно-ретикуларната методология е структурирано универсалното знание за библиотечно-информационната социоконмуникативна сфера**.

Тук съвременната модерна лексикография отразява **актуалното състояние на езика, фокусиращ библиотечно-информационната терминология в три естествено възникнали негови семантични вихри – на английски, руски и български**.

Този речник, изграден от три книги, е прецизен **измерител на състоянието и историята, на естествената физическа и ментална динамика на езика и силната езикова инвазия, която търпят съвременните национални фонетични, морфологични, лексикални и синтактични структури**.

Речникът показва **смысловата кохерентност на битуващите понятия в библиотечната и информационната дейност, чиято съвкупност и начин на подреждане – кохезия – е практичен и изключително полезен информационно-комуникативен инструментариум на познание в науката**.

Кохерентността и кохезията в речниците не са консервативни, а са отворени, демократични семантични структури, които дават възможност за бъдещи допълнения и уточнения.

Речникът ни дава възможност да наблюдаваме **лексикографските филтри на откритото равнище на английската, руската и българска езикова култура по библиотечна и информационна дейност, което би трябвало да се тълкува и като идеал за езикова мисъл, от която се ползва обществото от архитекти на съвременната инфосфера в областта на библиотекознанието, книгознанието, полиграфията, архивистиката, документалистиката, библиографията, библиографознанието, информатиката, информационните технологии ...**

В първия триезичен речник по библиотечна и информационна дейност на XXI в. този идеал е едновременна проява и на индивидуално, и на универсално мислене.

В този смисъл – като отражение на идеала и процеса на съвременното универсално хуманитарно познание – речникът е явление на поетиката на ризомно-ретикуларната методология.

Преди Вавилонското стълпотворение хората са говорили на един и същ език ... Очевидно днес – през XXI в. – можем да наблюдаваме отблизо **лексикалния апарат на**

хуманитарното знание от библиотечно-информационната сфера, който като че ли се движи „отново” към „общ” наднационален език, структуриращ общо планетарно културно-информационно пространство:

- **algorithm** (*Eng.*) – алгоритм (*рус.*) – алгоритъм (*бълг.*);
- **information technologies** (*Eng.*) – информационные технологии (*рус.*) – информационни технологии (*бълг.*);
- **noosphere** (*Eng.*) – ноосфера (*рус.*) – ноосфера (*бълг.*) ...

... Представените в трите книги на настоящия речник по библиотечна и информационна дейност 13 000 понятия в 39 000 триезични вериги са вероятна, но и неразделна част от това общо езиково информационно пространство ...

Изхождайки от качествената научна оценка от страна на международната научна общност в лицето на редколегиата на „*Научные и технические библиотеки*”, дадена на „*Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност*” (София, 2011) (*Науч. и техн. б-ки* (Москва), 2011, N 9, с. 95) и имайки пред вид отклика в българския специализиран периодичен печат в областта на библиотечно-информационното дело за нашето издание (*Информ. бюл. на Центр. библ. на БАН* (София), 2011, N 8, с. 4-6; 2. [От ред.] // *Библиотека* (София), 2011, N 4, с. 64), чрез настоящото издание правим специално достойние на научните библиотеки по света особено високо оценената уводна статия на ръководителя на работата и главния редактор на българското издание на речника „*Когнитология на компаративистичната терминология по библиотечна и информационна дейност*”.

Тази интродукция е КЛЮЧ КЪМ РИЗОМНО-РЕТИКУЛАРНАТА МЕТОДОЛОГИЯ на изграждане на терминологични речници в библиотечно-информационната сфера от съществуването им в Новото време – от XVIII в. до наши дни – XXI в. на 20 езика.

Тук се разкрива феноменологията, позволила на „*Англо-руско-българския речник по библиотечна и информационна дейност*” (София, 2011) да заслужи оценката:

„ДА СЕ ПОЛЗВА Е НЕ САМО УДОБНО, НО И ИНТЕРЕСНО”
(цит. по: *Науч. и техн. б-ки* (Москва), 2011, N 9, с. 95).

В този речник сътрудничеството между поколения от специалисти е двигателят на библиотековедско-информационната методология, осъзнавана като полифоничен модел на модерната цивилизация, където за научната и езиковата култура се мисли в единство.

Модерното време издига новите **ИНФОРМАЦИОННИ ПОТРЕБНОСТИ НА НАУКАТА**, а след това ги превръща в **ДЕЙСТВИЕ – В КУЛТУРА НА ПОВЕДЕНИЕ**.

Тук се оглеждат **ДВА ТВОРЧЕСКИ ФОКУСА**:

- съхранената културна традиция на предшествениците;
- осигуряването на многовариантен езиков достъп до информацията.

БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННАТА НАУКА – ЧРЕЗ РИЗОМНО-РЕТИКУЛАРНАТА МЕТОДОЛОГИЯ – ИМА ФУНКЦИИТЕ ДА Е НАВИГАТОР НА ИНФОРМАЦИОННАТА СРЕДА.

Във връзка с това наст. изд. – публикацията на когнитивния предговор към „Англо-руско-българския речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) (тук: с. 19-57) – може да бъде определено като имащо забележителна методологическа ценност.

1. [1] **The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology** = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност / Compil.: John V. Richardson, Eduard R. Sukiasian, Victor V. Zverevich, Alexandra Kumanova ; Managing Ed. Stoyan Denchev ; Ed.-in-Chief Alexandra Kumanova ; Ed. Board: Robert Burger, Charles E. Gribble, Irina L. Lynden, Patricia Polansky, Bradley L. Schaffner, Yakov L. Shraiberg, Nikolaj Vasilev, Mariyana Maximova, Tsvetanka Naydenova, Svetla Boycheva, Anton Daskalov, Ruzha Simeonova, Tatyana Dermendzhieva, Diana Raleva, Boryana Nikolova ; Graph. Ed.: Nikolaj Vasilev, Boryana Nikolova, Boryana Apostolova ; Techn. Ed.: Nikolaj Vasilev, Vasilka Stefanova ; Rev.: Fred Mainhard, Nikola Kazanski, Maria Mladenova, Dimitar Christozov ; [2] **The Russian – Bulgarian – English Dictionary of Library and Information Terminology** = Русско-българо-английски речник по библиотечна и информационна дейност / Состав.: Едуард Р. Сукиасян, Виктор В. Зверевич, Александра Куманова, Джон В. Ричардсън ; Отв. ред. Стоян Денчев ; Гл. ред. Александра Куманова ; Ред. колегия: Роберт Бургер, Чарлз Грибъл, Ирина Л. Линден, Патриция Полански, Бредли Шафнер, Яков Леонидович Шрайберг, Николай Василев, Марияна Максимова, Цветанка Найденова, Светлана Бойчева, Антон Даскалов, Ружа Симеонова, Татяна Дерменджиева, Диана Ралева, Боряна Николова ; Граф. ред.: Николай Василев, Боряна Николова, Боряна Апостолова ; Техн. ред.: Николай Василев, Василка Стефанова ; Рец.: Фред Майнхард, Никола Казански, Мария Младенова, Димитър Христов, Стефка Илиева ; [3] **The Bulgarian – English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology** = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност / Състав.: Александра Куманова, Джон В. Ричардсън, Едуард Р. Сукиасян, Виктор В. Зверевич ; Отг. ред. Стоян Денчев ; Гл. ред. Александра Куманова ; Ред. колегия: Роберт Бургер, Чарлз Грибъл, Ирина Л. Линден, Патриция Полански, Бредли Шафнер, Яков Леонидович Шрайберг, Николай Василев, Марияна Максимова, Цветанка Найденова, Светлана Бойчева, Антон Даскалов, Ружа Симеонова, Татяна Дерменджиева, Диана Ралева, Боряна Николова ; Граф. ред.: Николай Василев, Боряна Николова, Боряна Апостолова ; Техн. ред.: Николай Василев, Василка Стефанова ; Рец.: Фред Майнхард, Никола Казански, Мария Младенова, Димитър Христов, Стефка Илиева. – София : За буквите – О писменехъ, 2010. – 886 с. : с ил. – Тр. на Студентското научно общество при Унив. по библиотекознание и информ. технол. ; Т. III.

Юбил. изд., посветено на 60-год. на Държ. библиотекарски инст., днес: Унив. по библиотекознание и информ. технол.

Рец.: 1. Атанасова, Даниела. Триезичен речник по библиотечна и информационна дейност. // *Информ. бюл. на Центр. библ. на БАН* (София), 2011, N 8, с. 4-6; 2. [От ред.] „Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност”. // *Науч. и техн. б-ки* (Москва), 2011, N 9, с. 95.

Отз.: 1. [От ред.] // *Библиотека* (София), 2011, N 4, с. 64.

Докл.: 1. На заседание на Науч. съвет на Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технол. – 26.10.2009 г.; 2. На заседание на катедра „Библиотечно-информационни науки” на Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технол. – 26.11.2009 г.; 3. На заседание на Факултетния съвет при факултета по Библиология, информационни системи и обществени комуникации при Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технол. – 21.12.2009 г.; 4. На заседание на катедра „Библиотечно-информационни науки” на Унив. по библиотекознание и информ. технол. – 13.06.2011 г.; 5. На заседание на катедра „Библиотечно-информационни науки” на Унив. по библиотекознание и информ. технол. – 26.09.2011 г.; 6. На заседание на Факултетния съвет при факултета по Библиология и културно-историческо наследство при Унив. по библиотекознание и информ. технол. – 29.09.2011 г.; 7. На заседание на Науч. съвет на Унив. по библиотекознание и информ. технол. – 29.09.2011 г.

2. **Трудове** на Студентското научно общество при Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии : Т. I- / Отг. ред. С. Денчев ; Ред. кол. А. Куманова – глав. ред. и др. ; Състав. А. Куманова и др. ; Науч. ред. Н. Казански и др. ; Езикова и граф. ред. Н. Василев. – София : За буквите – О писменехъ, 2008- . – Други състав.: С. Шапкалова, Т. Генова, П. Златкова, И. Гетова-Златева, П. Попова ; Други науч. ред.: Р. Симеонова, Д. Ралева, Т. Дерменджиева, М. Максимова ; Рец.: С. Гълъбова, М. Младенова, И. Попов, Д. Христовоз. – Съдържа: *Tabula gratulatorum* : Систематиз. хронол.-азб. библиогр. списък на публ. на членовете на Студентското науч. общество на унив.

От т. III и VI ново загл.: Тр. на Студентското научно общество при Унив. по библиотекознание и информ. технол.

Т. I. [Първа-Трета] I-III Студентски научни конференции. – 2008. – 612 с. : с ил. ; табл.

Т. II. [Първа-Четвърта] I-IV Студентски научни конференции : Избр. публ. – 2008. – 652 с. : с ил. ; табл.

Т. III. [Първа-Четвърта] I-IV Студентски научни конференции : *The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology* = Русско-болгаро-английски словарь по библиотечной и информационной деятельности = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност. – 2009 (2010). – 886 с. с ил. ; табл.

Т. IV. [Четвърта] IV Студентска научна конференция. – 2009. – 648 с. : с ил. ; табл.

Т. V. [Пета] V Студентска научна конференция. – 2010. – 894 с. : с ил. ; табл.

Т. VI. [Шеста] VI Студентска научна конференция. – 2011. – 876 [1-64; 1-208 *СВ. О. ПИС*; 668] с. : с ил. ; табл.

Т. VII. [Седма] VII Студентска научна конференция. – 2012. – 762 с. : с ил. ; табл.

Рец.: 1-2. Дикова, Татяна. Не съд за знания, а пламтящ факел : [Т. I на Тр. на Студентското научно общество на Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технол. като квинтесенция на научноизслед. дейност на студентите в калейдоскопа на I-IV научни конференции. Библиогр. списък от 223 публикации на студенти на СВУБИТ в специализ. науч. печ. Акад. епифания „Да се наречеш българин”, представена на 1.11.2008 г. в Нац. дворец накултурата]. // *Аз Буки* : Нац. седмичник за образование и наука (София), 2008, N 44, с. 11. – *Публ. и в*: Тр. на Студентското научно общество при СВУБИТ (София), Т. IV, 2009, с. 93-96; 3-4. Симова, Полина. Научен форум на младите изследователи на инфосферата : Енцикл.-справ. изд. с интердисциплинарен характер, насочено към широк кръг читатели. // *Библиотека* (София), 2008, N 5-6, с. 95-96. – Публ. и в: Тр. на Студентското научно общество при СВУБИТ, Т. IV, 2009, с. 85-87; 5-6. Ралева, Диана. Трасета за кирилицата в съвременното информационно пространство : Т. I-II на Тр. на Студентското науч.о-во при Специализ. висше училище по библиотекознание и информ. технологии / Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технол. и др. // *България* в културното многообразие на Европа : VI Нац. науч. конф. с междунар. участие, София, 1.11.2008. – София, 2009, с. 224-228; Публ. и в: Тр. на Студентското научно общество при СВУБИТ (София), Т. IV, 2009, с. 88-92; Публ. и в: Тр. на Студентското научно общество при СВУБИТ, Т. IV, 2009, с. 85-87; 7. Симова, Полина. Архитекти на инфосферата : Т. IV на Тр. на Студентското науч.о-во при Специализ. висше училище по библиотекознание и информ. технологии / Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технол. и др. // *Библиотека* (София), 2010, N 1, с. 52-53; 8. Куманова, Александра. Студентското научно общество : [За I-VI Студентски научни конференции на СВУБИТ и Том I-VI на Тр. на СНО при СВУБИТ]. //

Библиотека (София), 2010, N 4, с. 43-44. – Прил: Стратификация на изследванията на Студентското научно общество (СНО) на СВУБИТ по I-VI Студентски научни конференции (2005-2010 г.): Табл. 1; Систематизиран хронологично-азбучен библиографски списък на публикациите на студентите „TABULA GRATULATORUM” (I-VI TG) (2005-2010 г.), поместван в „Трудовете на СНО при СВУБИТ” (Т. I-VI): Табл. 2; **9.** Илиева, Стефка. Трудове на Студентско научно общество на СВУБИТ [: Рец. за кн.:] Трудове на Студентското научно общество при Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии : Том I-V : I-V Студентски научни конференции. // *Тр. на Студентското научно общество при СВУБИТ*, Т. VI, 2011, с. 305-308.

Отз.: 1. [Денчев, С.] Подпомагане на обучението и развитието на студентите : Разд. III. // [Денчев, С.] Отчет за дейността на СВУБИТ за периода 2004/2005 –2005/2006 учебна година. – София, 2007, с. 18-20; **2.** [Денчев, С.] Подпомагане на обучението и развитието на студентите : Разд. III. // [Денчев, С.] Отчет за дейността на СВУБИТ за периода 2004-2008 година. – София, 2008, с. 25-28; **3.** [Денчев, С.] Публикационна и научноизследователска дейност на преподавателите от катедра „Библиотекознание и библиография” за периода 2004-2008 г. : Табл. 17. // [Денчев, С.] Отчет за дейността на СВУБИТ за периода 2004-2008 година. – София, 2008, с. 56-57; **4.** [Хинкова, Б.] Издателство „За буквите – О писменех” с повече от 60 книги : [И за Тр. на Студентското научно общество на СВУБИТ : I-III Студентски науч. конф. : Т. I.] // *За буквите – О писменех* (София), N 29, ноември 2008, с. 25; **5.** Трифонова, Г. и др. [Четвърта] IV Студентска научна конференция и изложба „Информация – личност – знание” – „Information – person – knowledge” [на Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технол. – 16.05.2008 г. – Ден на Отворените врати : Проспект на форума и предшествашата го Акад. церемония „Ното scribens” ; Статистически анализ на представените докл.] / Г. Трифонова, Т. Стилиянов. // *Тр. на Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технол.* (София), 2008, Т. 7, с. 579-583; **6.** Трайков, П. Повече светлина! : [Отзив за Петата студентска науч. конф. и изложба на СВУБИТ „Информация – ценности – общество”, 22.05.2009 г. и за Акад. постановка „Светна като слънце” (по думите на Св. Климент Охридски за Св. Константин-Кирил).] // *За буквите : Кирило-Методиевски вестник*, N 31, ноем. 2009, с. 2; **7.** Ден на отворените врати – V Студентска научна конференция и изложба на ДВУБИТ – 22 май 2009 г. [за Акад. интертекстуална аксиология „Светна като слънце” (Ното verbi gracilis)], за Т. II на Тр. на Студентското науч.о-во и др.] / Пламен Трайков и др. // *Издател : Науч. сп. за кн. / Великотърн. унив. „Св. Св. Кирил и Методий” ; Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технол. (В. Търново)*, 2009, N 1-2, с. 70-71 : с ил. – Други авт.: Мехмед Исмаил, Калина Велкова, Жулиета Желева; **8.** [Денчев, С.] Подпомагане на обучението и развитието на студентите : Разд. III. // [Денчев, С.] Отчет за дейността на СВУБИТ за учебната 2008/2009 година. – София, 2010, с. 22-23; **9.** [Денчев, С.] Издадена периодика за периода 1.01 – 31.12.2009 г. // [Денчев, С.] Отчет за дейността на СВУБИТ за учебната 2008/2009 година. – София, 2010, с. 52; **10.** За Том IV и V на Студентското научно общество при Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии (Вместо предговор от съставителите) / [А. Куманова и др.] // *Тр. на Студентското научно общество при СВУБИТ* (София), Т. V, 2010, с. 63. – Библиогр.: 15 неном. назв. в 4 ном. бел. – Табл. – [Други авт.: С. Василева, С. Бойчева, С. Шапкалова, Т. Генова, П. Златкова, И. Гетова-Златева, П. Попова]. – Без подпис; **11.** Стилиянов, Т. Интерактивно слово за заветите и настоящето [:VI Студентска науч. конф. и изложба на Студентското науч. о-во при СВУБИТ „Информация: универсалност и свобода – избор, достъп, прозрачност” („Information: universality and freedom – choice, access, transparency”).] // *Информ. бюл. на Цент. библи. на БАН*, 2010, N 8, с. 17-18. – Публ. на фотогр. от Пленарното заседание на форума / М. Таланова; **12.** Младенова, Мария. По пътя на успеха и утвърждаването : [За Тр. на Студентското научно общество при СВУБИТ]. // *Библиотека* (София), 2010, N 4, с. 15; ; **13.** [Денчев, С.] Обучение и развитие на студентите : Разд. III. // [Денчев, С.] Отчет за дейността на УНИБИТ за периода 2008-2010 година. – София, 2011, с. 27-29.

Срв.: публ. на цит. изд. в електронната страница на Студентското научно общество при УНИБИТ: <www.unibit.sno.bg>.

3 януари 2012 г.

Проф. д.ик.н. Стоян Денчев

$$\begin{matrix} A & E & R \\ P & B & B \end{matrix}$$

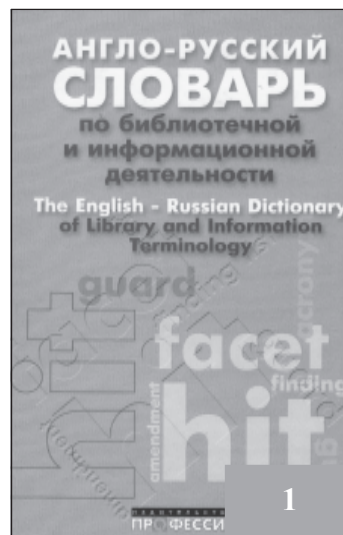

КОГНИТОЛОГИЯ НА КОМПАРАТИВИСТИЧНАТА ТЕРМИНОЛОГИЯ ПО БИБЛИОТЕЧНА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ *

I. Библиотечно-информационна сфера (Постановка)

Като емблема на емпиризма на своето време и емпиризма на всички времена, но и на комплексните методи на интегралното познание на постмодерната неklasическа наука на XXI в. (системно-структурния – концептуално-текстологичния – културолого-феноменологичния, структуриращи лексикологичното знание като модел на интелектуалните традиции, съхранени в паметта на езика) звучат думите на френския епистемолог абат Етиен Боно (1715-1780) в неговия „Трактат за системите“:

**ИСКАТЕ ЛИ ЛЕСНО
ДА ИЗУЧАВАТЕ НАУКИТЕ?
ЗАПОЧНЕТЕ С ИЗУЧАВАНЕТО
НА ВАШИЯ ЕЗИК.**

Библиотечно-информационната дейност, осмислена през ХХІ в. едновременно и като научно-практическа, и като изследователска, и като познавателна информационно-комуникативна сфера, включваща интенционалния вектор на познание в когнитивната семантика в аспекта на лингвосомиозиса, е *modus vivendi* на панепистемията (гр.: *pan* – „всичко”, „цяло” + *epistēmē* – знание): всезнанието (вж: ХІІ. Панепистемия на библиотечно-информационната сфера).

Именно библиотечно-информационната социокултурна сфера (с принадлежащите ѝ области: библиотекознание – книгознание – полиграфия – архивистика – документалистика – библиография – библиографознание – информатика – информационни технологии ...) може да бъде описана като грандиозна интерактивна форма, съчетаваща своеобразното многогласие от проявяващите се в единство различни нейни феномени, действащи на различни равнища (национално – регионално – международно), съдържащи се в създадената и постоянно създаващата се и непрекъснато трансформиращата се информация в естественото системно цяло на инфосферата (ноосферата – семиосферата) в зависимост от проявите на физическия – биологичния и културния живот и битуващите възгледи за неговите реалии в антропосферата – документалната информация.

Бидейки принципно човешка (субективна и осъществявана на различни естествени езици), дейността по създаването, съхраняването и разпространяването на феноменологията на документалната информация е също на много равнища (фактологично – първичнодокументално – вторичнодокументално – метасистемно – философско).

Знанието за библиотечно-информационната социокултурна сфера – освен, че е принципно комплексно – е и знание за:

1) всеки от относително самостоятелните ѝ компоненти (библиотекознание – книгознание – полиграфия – архивистика – документалистика – библиография – библиографознание – информатика – информационни технологии ...);

2) всяко от равнищата на разглеждане на тези компоненти в макросистемата на библиотечно-информационната сфера (национално – регионално – международно);

3) всяко от нивата на съответното информационно моделиране (фактологично – първичнодокументално – вторичнодокументално – метасистемно – философско).

II. Хуманитарно универсално интерактивно знание (Именуване и структурна форма на информационните обекти на естествени езици)

В контекста на идеята за единството на света на информацията от много равнища (и в частност:

1) за начините на отразяването /записването/ на съдържанието на документите и образите на техните търсения; 2) формата на тези записи) е съществено отчитането на два кардинални проблема:

I. ПОЛИФОНИЯТА НА ИНТЕРПРЕТАЦИЯ НА ПРИЗНАЦИТЕ НА ОБЕКТИТЕ;

II. ИЗВЕЖДАНЕТО НА СТРУКТУРНАТА ФОРМА НА ОБЕКТИТЕ.

И двата (I-II) проблема са породени от разбирането на грандиозната философска идея за диалектичното единство на света като системно цяло от много равнища.

И двата (I-II) проблема се разкриват чрез своеобразната представа за думите, с които именуваме нещата, като фундаментална същност на света (и на физическия свят в това число) (Ю. А. Шрейдер, 1991).

Първият от отбелязаните проблеми – именуването на признаците на обектите (I) – е вкоренен в семиотичната разработка на езиковия знак – философията на именуването (А. Ф. Лосев, 1923; 1927; 1929; 1993).

Тази философско-научна система се намира в принципно съответствие с:

- идеите за значимостта на аспекта на изразяването (а не на съдържанието), изказани през различни етапи на третиране на общофилософския проблем на херменевтиката от Ф. фон Шлегел (1799, 1800, 1801), Ф. Шлайермахер (1992; 1998; 2008), В. фон Хумболд (1795; 1820; 1821; 1830-1835), Е. Бети (1988), П. А. Флоренски (1918; 1922);

- феноменологичното учение на Е. Хусерл (1913; 1928; 1929);

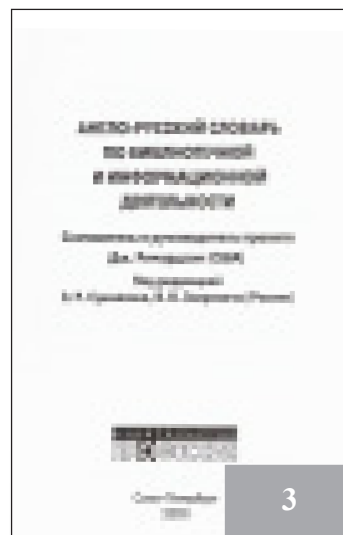
- концепцията „символични форми” на Е. Касирер (1902; 1918);

- възгледа за „разбиращата психология” на М. Хайдегер (1927), изтъквал реалността на жизнения свят на човека (и информационната реалност) преди всичко като езикова.

Вторият от посочените проблеми – установяването на структурната форма на обектите – е свързан със съвпадащите структуралистични концепции:

- идеите на философите-системолози:

-- А. А. Любищев (1958; 1977; 1982), разкриващи единния план на построяването на системи от различни равнища и порядък на

организация, свързани с: космоса, единството на биологичното многообразие на Земята и математическите структури;

-- С. В. Мейен и Ю. А. Шрейдер (1976), установили „полифундаментализма” (израз: В. П. Троицкий, 1993) – необходимата двойственост на класификацията на обекта, съотнасяйки класификационното понятие и неговото „обкръжение” (на информационната среда, в която то действа);

- структурално-семиотичните възгледи на основоположника на обозначените чрез същите термини направления в съвременната лингвистика, литературознание и културология Ю. М. Лотман (1964; 1967; 1977; 1978; 1993; 2009), намиращи се в съответствие с интелектуалните традиции на:

-- К. Леви-Строс (1958; 1973) – в областта на структурната лингвистика и структурната антропология;

-- Ж. Лакан (1955-1956; 1964; 2007) – в сферата на психоанализа;

-- М. Фуко (1966; 1969; 1976; 1984) – в историята на културата;

-- Ж. Пиаже (1907; 1932; 1979) – в психологията;

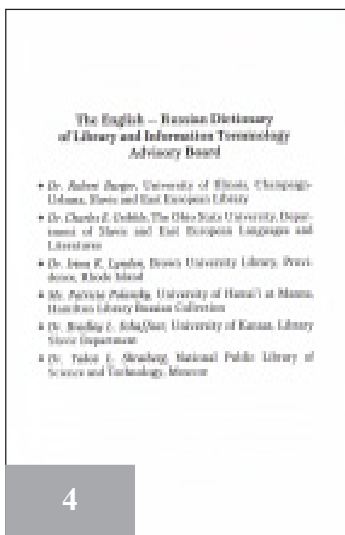
-- Р. Барт (1949; 1968; 1979) – в литературознанието;

-- други видни участници във философско-научното интердисциплинарно движение на XX-XXI в.

III. Универсално познание на библиотечно-информационната сфера (Епистемология)

Библиотечно-информационната сфера е вкоренена в описаното интердисциплинарно – универсално и хуманитарно – философско-научно движение на XX-XXI в.

Библиотечно-информационната сфера участва в това движение като негов генератор чрез естествено-историческата си вкорененост в развитието на хуманитарното познание – епистемологичното знание като универсално (С. Денчев, А. Куманова /2005, 2006, 2007, 2008, 2009/), концентрирано с особена интензивност в самия генезис на формиране на изследователските традиции в три световни школи – школите и на информационната наука (тракувани като културолого-феноменологични явления /а не като географски ареали/):

- Руската (Тартуско-московска) – Ю. М. Лотман;
- Западноевропейската – У. Еко;
- Англо-американската – Т. А. Сибиък.

Съществено за изследването на особеностите на универсалното познание на библиотечно-информационната сфера като планетарен фактор, чието значение се дискутира в посочените световни школи и принадлежащите им разклонения и сфери на културно влияние, е изучаването на развитието на традициите на тези школи в лоното на естествените езици – изучаване в шлейфа на съществуващите терминологични традиции, отразени в първично- и вторичнодокументални публикации, в енциклопедии, речници ...

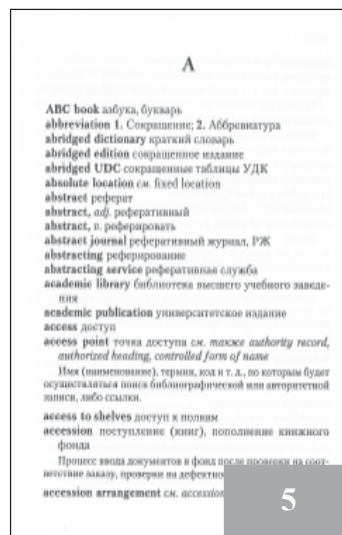
Описаната постановка е методологична за преподаването на дисциплините от информационно-комуникативния цикъл на знанието и синхронизираното – отчитащо отделните компоненти на системния комплекс (библиотекознание – книгознание – полиграфия – архивистика – документалистика – библиография – библиографознание – информатика – информационни технологии ...) – и задълбочено проучване на терминосистемата в областта като цяло.

Тази постановка е възприета в учебно-педагогическия процес на Университета по библиотекознание и информационни технологии (УНИБИТ – до 30.09.2010 г. назв.: СВУБИТ / София, България) – и е водеща в консолидирането на знанията за библиотечно-информационната дейност със специално внимание върху речниците (по библиотечна и информационна дейност).

IV. Учебно-педагогически процес в УНИБИТ (Терминосистемна евристика)

През 2005 г. преподавателите и студентите от УНИБИТ, наблюдаващи системно информационния документален поток, включиха в учебно-педагогическия процес появилия се първи в света англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност:

Англо-русский словарь по библиотечной и информационной деятельности = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology / Сост. и рук. проекта Дж. Ричардсон (США); Под ред. Э. Р. Сукиасяна, В. В. Зверевича (Россия). – Санкт-Петербург : Профессия, 2005. – 268 с.

Срв. с:

- данните за електронна публ. на цит. изд. (... 268 с. – ISBN 5-93913-083-6 : 176 p.);
- звукозаписната предварителна версия за подготовка на CD-ROM публ. на цит. изд. (<<http://www.purl.org/net/lis-terms>>: редактираните звукови файлове са обединени с файловете, съдържащи текста на речника във формата HTML);
- публ. по цит. проблеми на Джон В. Ричардсън и Виктор В. Зверевич (*вж по-долу*: V и VI. Създаване).

В системния учебно-педагогически процес през 2005-2009 г. по дисциплините „Инфосфера: Когнитология”, „Методи на научните изследвания”, „Библиографско измерение на знанието” и др., преподавани в УНИБИТ, „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) беше:

- преписан за учебни цели от студентите – 1) на ръка; 2) на компютър;
- 3) преведен на български език;
- изучен и коментиран съвместно от преподавателите и студентите.

Оформен и сверен в многобройни научно-практически консултации с водещите специалисти в България, както и със създателите му, през 2009 г. този труд беше моделиран във вид за публикация за учебни цели – за изданието на *Трудовете на Студентското научно общество (СНО) при УНИБИТ* **.

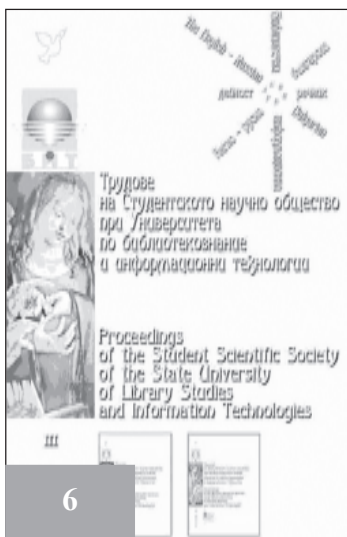
В този процес, разпрострял се с трудоемкия и времеемкия си технологичен цикъл по полиграфското му изпълнение и през 2010 г., взеха участие общо 421 студенти, участници в ежегодните студентски научни конференции на университета (чиито имена се наблюдават директно в Именния показалец към ежегодното издание: Трудове на СНО при УНИБИТ – Том V).

Така съвсем естествено – в рамките на учебно-педагогическия процес – възникна интересът: срещу всяко понятие, обозначаващо по „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) – първоначално за: изучаване на терминологията в единство на английски, руски и български език, а постепенно и за: довеждането до триезичния терминологичен масив във вид за публикация и моделирането му в три паралелни версии:

- 1) англо-руско-българска;
- 2) руско-българо-английска;
- 3) българо-англо-руска.

Целта беше да се търси неговия езиков еквивалент едновременно по всичките три лингвистични вектора.

За осъществяването на този превод се наложи специализирано преглеждане – освен на посочената в изданието от 2005 г. литература (с. 122-127) – и на редица други издания (*вж по-долу*: VIII. Концепция /с. 35-38 /).

**V. Създаване на
англо-руския речник
по библиотечна и информационна дейност
(90-те години на XX в. – 2005 г.)**

Като авангардно действено прилагане на подхода на разглеждане на комплексната библиотечна и информационна сфера – тъкмо като проява на описаната тук универсална знаниева максима, посредством която е възможно изучаването на собственото ѝ развитие в лоното на естествените езици като естествено формирано и формиращо се системно цяло (*вж по-горе*: II. Хуманитарно универсално интерактивно знание и III. Универсално познание на библиотечно-информационната сфера), – може да бъде окачествено делото на професора по информационни изследвания от Калифорнийския университет в Лос Анжелис (САЩ) Джон В. Ричардсън, който към средата на 90-те години на миналия век пристъпва задълбочено към обединяването на систематизациите на понятията в тази област – на английски език, – съпътствани с превода им на руски език.

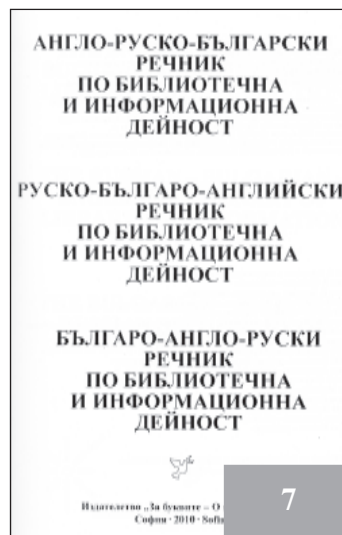
За извършването на това дело на проф. Джон В. Ричардсън по същество се оказва необходимо руслото на развитие, формирано в цялата традиция в областта на библиотечно-информационната дейност:

- и на именуването в нея (нейната терминология);
- и на речниковото изкуство (конфигурирането на речници).

Така речникът на английски език на понятията от библиотечната и информационната дейност, съпътстван от превода на тези понятия на руски език, е моделиран в продължение на повече от десетгодишната пряка упорита работа по него в близко сътрудничество на проф. Джон В. Ричардсън с:

- Ирина Б. Горелова (Иваново, Русия), стажант в Харвардския университет – на която принадлежи замисълът на речника;
- Елена Валиновская (Санкт Петербург, Русия) – Санкт-Петербургска държавна академия по култура и изкуства;
- Елза Гусева (Москва, Русия) – изследовател в Калифорнийския университет в Лос Анжелис;
- Инна Илинская (Москва, Русия) – Московски държавен университет по култура и изкуства, магистър на Калифорнийския университет в Лос Анжелис.

В изтъкнатото тук сътрудничество на проф. Джон В. Ричардсън с цитираните изследователи, което е подробно описано в изданието от 2005 г. и съпътстващите го публикации (*вж по-горе*), непосредствено участват представителите на блестящо подбрания екип от редактори – консултанти

на англо-руския речник по библиотечна и информационна дейност:

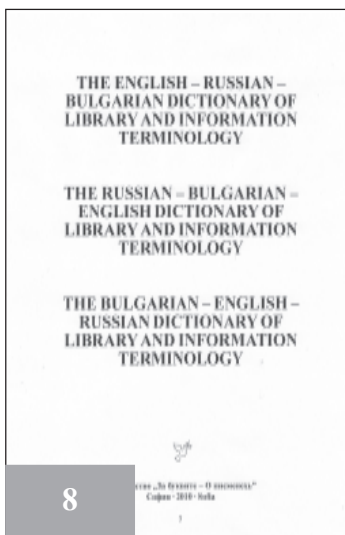
- Д-р Роберт Бургер (Илинойски университет в Урбан-Шампей, САЩ – Славянска и източноевропейска библиотека);
- Д-р Чарлз Грибъл (Държавен университет на Охайо, САЩ – Факултет по славянски и източноевропейски езици и литература);
- Д-р Ирина Л. Линден (Санкт Петербург, Русия; Провидънс, Род Айланд, САЩ; завеждаща Библиотеката в Американския център в Санкт Петербург, Русия; днес – заместник-директор на Руската национална библиотека в Санкт Петербург, Русия);
- Патриция Полански (Хавайски университет в Маноа, САЩ – Руски отдел на библиотеката на Хамилтън);
- Д-р Бредли Шафнер (Канзаски университет, САЩ – Славянски отдел на библиотеката);
- Проф. д.т.н. Яков Леонидович Шрайберг (генерален директор на Държавната публична научно-техническа библиотека на Русия – Москва; завеждащ катедра по електронни библиотеки, информационни технологии и системи към Московския държавен университет по култура и изкуства; президент на Международния библиотечен и информационен център).

Подготовката на интелектуалния продукт на англо-руския речник по библиотечна и информационна дейност става факт благодарение на финансовата поддръжка на Научноизследователския отдел на Онлайнския компютърен библиотечен център (САЩ) и гранта на името на Харолд Линкуиър (САЩ).

Самата изследователска програма за подкрепа на научните сътрудници по проекта в Калифорнийския университет в Лос Анжелис е под егидата на Държавния департамент на САЩ. Решаваща за финализирането на англо-руския речник по библиотечна и информационна дейност през 2005 г. в Санкт Петербург – Русия става общата му редакция, доведе го до вид за публикация, осъществена от:

- водещия научен сътрудник на Руската държавна библиотека, класификатора-системолог, чел многократно лекции по библиотечно-информационно дело в Русия и САЩ – проф. д-р Едуард Р. Сукиасян (Москва, Русия) и
- магистъра – ерудит по библиотекознание г-н Виктор В. Зверевич (Москва, Русия), – дипломиран в Университета „Св. Джон“ (Ню Йорк, САЩ), който извършва огромната работа по придаването на необходимата форма на термините, моделирането на препратките и коментирането им, съставянето на абривиатурите и пр., особено по привеждането на терминологията в съответствие с действащите руски и международни стандарти.

В процеса на подготовката на речника и публикацията му е решаваща ролята на издателство „ПРОФЕССИЯ“ (Русия), финализираща работата до завършен вид през 2005 г. (вж цит. по-горе изд.).

**VI. Създаване на:
англо-руско-българския,
руско-българо-английския и
българо-англо-руския речник
по библиотечна и информационна дейност
(2005 – 2009 – 2010 г.)**

Направеният през 2005-2009 г. ръкописен и компютърен препис и превод на български език в България за целите на учебно-педагогическия процес от СНО при УНИБИТ на „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005), след многократните уточнения в текста, въведени в близко сътрудничество с българските специалисти (*вж по-долу*), бе представен в работен порядък през пролетта на 2009 г. на създателите за изданието от 2005 г.:

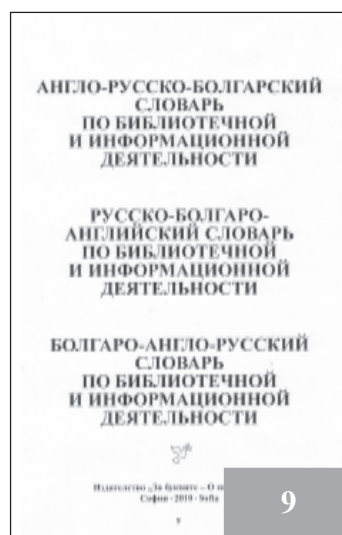
- Проф. Джон В. Ричардсън;
- Д-р Ирина Л. Линден;
- Проф. д-р Едуард Р. Сукиасян;
- Г-н Виктор В. Зверевич.

В процеса на съзряването на идеята за подготовката на корпуса на превода на „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) на български език проф. Джон В. Ричардсън и г-н Виктор В. Зверевич подготвиха през 2009 г. специални предговори за публикацията на СНО при УНИБИТ (с. 93-96; 97-102).

В редица беседи и писма, осъществени в резултат на близкото творческо сътрудничество през годините с д-р Ирина Л. Линден, проф. д-р Едуард Р. Сукиасян и проф. д.т.н. Яков Леонидович Шрайберг, се уточниха детайлите на публикацията (2009 г.).

Пристъпвайки към финализирането през 2009 г. на настоящото издание и структурирането му през 2010 г. във вид на три паралелни изоморфни версии – в три книги (*вж по-долу*), – българските специалисти (*вж по-долу*), участвали в създаването, редактирането и консултирането по превода на български език на фиксираната терминология на английски и руски език и подготовката за печат на посочените версии (руско-българо-английска и българо-англо-руска), се обединиха около мнението, съпътстващо ги през целия период по създаването на това издание, продължил повече от пет години:

- менталната, интелектуалната основа на продукта на речника (англо-руски) е на специалистите от САЩ и Русия;
- превода на български език на този продукт

(англо-руско-български речник) е на българските специалисти;

- създаването на двете други огледални версии (руско-българо-английска и българо-англо-руска: със специализирано редактиране) принадлежат на целия колектив с водещо значение на българските издатели на новата публикация.

Във връзка с това разбиране в настоящата публикация на трите езикови версии – 1) англо-руско-българска; 2) руско-българо-английска; 3) българо-англо-руска – ние изписваме имената на съставителите и редакторите на „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) над своите (*вж.*: V. Създаване на англо-руския речник по библиотечна и информационна дейност).

Ето и имената на специалистите от българска страна, участващи пряко в изданието „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-българският словар по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010), представени по формата, възприета от авторите на публикацията от 2005 г.:

- Проф. д.ик.н. Стоян Денчев (Ректор на Университета по библиотекознание и информационни технологии /УНИБИТ/ – София, България);
- Проф. д.п.н. Александра Куманова (преподавател в УНИБИТ /Катедра „Библиотечно-информационни науки”/ – София, България);
- Николай Василев (експерт в УНИБИТ – София, България);
- Марияна Максимова (библиограф-редактор в Народна библиотека „Св. Св. Кирил и Методий” /НБКМ/ – София, България);
- Цветанка Найденова (редактор в НБКМ – София, България);
- Доц. д-р Светла Бойчева (преподавател в УНИБИТ /Катедра „Информационни технологии”/ – София, България);
- Антон Даскалов (експерт в УНИБИТ – София, България);

- Доц. д-р Ружа Симеонова (завеждаща сбирка „Портрети” при Български исторически архив” на НБКМ – София, България);

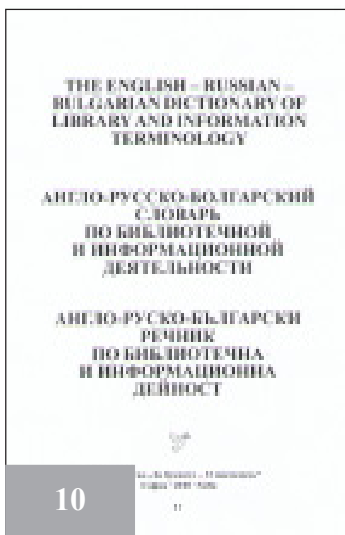
- Гл. ас. Татяна Дерменджиева (завеждаща Националната ISBN агенция при НБКМ – София, България);

- Гл. ас. Диана Ралева (Институт за литература при Българската академия на науките /БАН/ – София, България);

- Боряна Николова (студентка в УНИБИТ / Катедра „Информационни фондове на културно-историческото наследство”/ – София, България);

- Боряна Апостолова (докторант в УНИБИТ / Катедра „Библиотечно-информационни науки”/ – София, България);

- Василка Стефанова (редакционно-издателски отдел на НБКМ – София, България);

- Фред Майнхард (Институт за литература при БАН – София, България);
- Доц. д-р Никола Казански (водещ научен сътрудник на Централна библиотека при БАН – София, България);
- Проф. д.ф.н. Мария Младенова (преподавател в УНИБИТ /Катедра „Библиотечно-информационни науки”/ – София, България);
- Проф. д.т.н. Димитър Христов (преподавател в УНИБИТ /Катедра „Информационни технологии”/ – София, България; Американски университет в България – Благоевград, България);
- Стефка Илиева (методист в Народна библиотека „Иван Вазов” /НБИВ/ – Пловдив, България, представител на Технически комитет 16 „Архивна, библиотечна и информационна дейност” на Българския институт по стандартизация /БИС/).

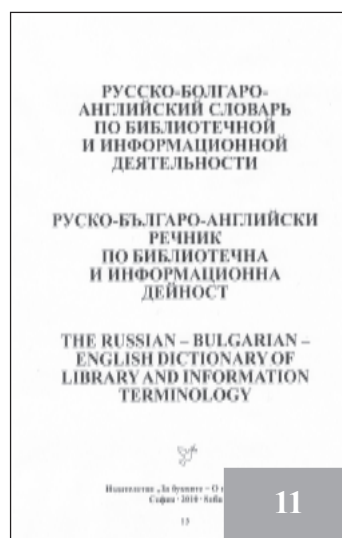
Издаването на настоящата публикация е резултат от консолидиращата дейност на отговорния редактор на „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) – проф. д.ик.н. Стоян Денчев, Ректор на УНИБИТ.

Съставителството на българския текст на речника на изданието принадлежи на главния редактор на настоящата публикация – проф. д.п.н. Александра Куманова.

Създаването на корпусите на руско-българо-английската и българо-англо-руската версии е плод на усилията на проф. д.п.н. Александра Куманова, доц. д-р Светла Бойчева и Боряна Николова, които са работили в интензивно сътрудничество с членовете на редколегията на изданието.

В редакционната колегия на това издание с различни видове редактиране участват от УНИБИТ още: Николай Василев (обща, семантична, езикова, графическа, техническа редакция), доц. д-р Светла Бойчева (езикова редакция), Антон Даскалов (езикова редакция), Боряна Николова (семантична, езикова, графическа редакция), Боряна Апостолова (графическа редакция); от НБКМ: Цветанка Найденова (семантична, езикова редакция), Марияна Максимова (семантична, езикова, библиографска редакция), доц. д-р Ружа Симеонова (семантична, езикова редакция), гл. ас. Татяна Дерменджиева (семантична, езикова редакция), Василка Стефанова (техническа редакция); от Института за литература при БАН – гл. ас. Диана Ралева (семантична, езикова, библиографска редакция).

Рецензирането на триезичния речник по библиотечна и информационна дейност принадлежи на отблизо следящите многогодишния процес на формиране на тази публикация от различни аспекти на информационното моделиране: Фред Майнхард (лингвистично ниво), доц. д-р Никола Казански (системологично и терминологично ниво), проф.

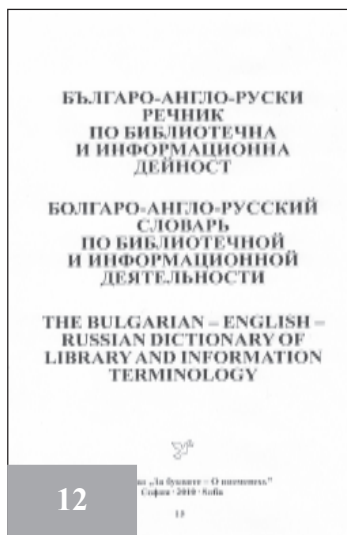

д.ф.н. Мария Младенова (библиотековедско отраслово ниво), проф. д.т.н. Димитър Христов (информационно-технологично отраслово ниво), Стефка Илиева (информационно-технологично универсално ниво, документална и стандартна обезпеченост).

Сред съставителите на изданието следва да бъдат изтъкнати и имената на споменатите по-горе 421 студенти от УНИБИТ, имащи отношение към настоящата публикация (*срв.*: Именен показалец към Том V на СНО при университета) – причина, поради която в оформлението на това издание е използвана емблематичната картина „Христос сред книжниците” на Албрехт Дюрер (1506 г.), показваща принадлежността на знанието на тези, които се нуждаят от него в учебно-педагогическия процес, които го прилагат на практика и обогатяват – културен аналог на началния тласък, стоящ в основата на пътя, довел до поднасяната книга във вид на три книги на триезичния речник, който сам е следа в инфосферата на специалисти от библиотечно-информационния свят, пребиваващи в различни езикови трасета, разбиращи се, допълващи се, съвпадащи и разграничаващи се, – които уважават „другия” („другите”) специалист (специалисти), сътруднически си и подготвящи сътрудничеството на бъдещите поколения чрез синхронизиращи традициите издания – каквито са в частност и особено речниците по отношение на езиковите понятийни фиксации ...

... Посочвайки студентското участие, следва да се изтъкне особено специалната роля в това издание на цитираната вече студентка от УНИБИТ Боряна Николова – призната от редколегиата на това издание за негов титулен семантичен, езиков и графически редактор, благодарение на която практически се обезпечи на финала синхронизацията на трите версии на речника (след осъществената окончателна обща, семантична и езикова редакция от Николай Василев – автор на дейксиса на речника /с. 85-92/).

Израз на респекта на създателите на настоящото издание към създателите на „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) е и включването в оформлението тук на образци от визуализацията на пионерския труд на забележителните предшественици, изтъкнати персонално по-горе (*вж.*: V. Създаване на англо-руския речник по библиотечна и информационна дейност /доп. за наст. изд.: ил. 6-22 – 4.01.2012 г./):

1. Корица на „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) (с. 24 – наст. изд.: с. 17);
2. Контратитул на „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) (с. 25 – наст. изд.: с. 18);
3. Титулна страница на „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English

– Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) (с. 26 – наст. изд.: с. 19);

4. Страница с имената на редакторите – консултанти на „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) (с. 27 – наст. изд.: с. 20);

5. Страница 45 на „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) (с. 28 – наст. изд.: с. 21);

6. Корица на „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) (наст. изд.: с. 22);

7-12. Титулни страници 5, 7, 9, 11, 13 и 15 на „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) (наст. изд.: с. 23-28);

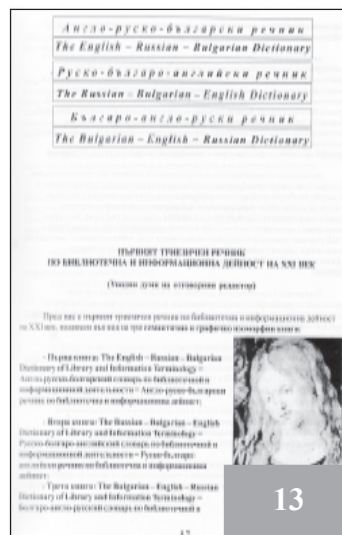
13. Страница 17 на „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) (наст. изд.: с. 29);

14-22. Страници 157, 301, 385, 397, 497, 608, 621, 739 и 862 на „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) (наст. изд.: с. 30-35; 40-42).

Създателите на настоящото издание се отнасят с огромна благодарност към всички колеги, споменати тук – предшествали и съпътствали нашия труд, – с които се осъзнаваме като участници в една мисия през общия, продължил повече от петнайсет години, период на интелектуални усилия в посока, съдействаща интеракциите в езиковите, специализираните професионални и научноизследователски тънкости на понятийната терминосистема, лексикално структурираща библиотечно-информационната социокommunikативна сфера.

Специална е благодарността на създателите на това издание и към сътрудниците – членовете на редколегията и особено на рецензентите на Трудовете на СНО при УНИБИТ – проф. д-р Иван Попов, проф. д-р Севдалина Гълъбова, проф. д-р Ирена Петева, проф. д-р Иванка Павлова, доц. д-р Драгомир Паргов.

Публикуването на трите версии на този триезичен речник във вид на три книги: 1) The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and

книгите на настоящия триезичен речник следваме традицията, възприета в публикацията на „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) (*по-подробно вж.*: VIII. Концепция; IX. Изпълнение).

Във всяка от трите езикови версии последователността на изписването на съставителите е в съответствие с последователността на представяне на езиците в тези версии (по публ. от 2005 г. и наст. изд. – 2010 г.).

Изданието се открива с уводни думи на отговорния редактор – проф. д.и.н. Стоян Денчев „Първият триезичен речник по библиотечна и информационна дейност на XXI век” (1 октомври 2009 г.), поднесени както на български (с. 17-19), така и на английски (с. 20-22) език.

След представените статии на български и английски език от главния редактор и съставител проф. д.п.н. Александра Куманова „Когнитология на компаративистичната терминология по библиотечна и информационна дейност” (тук: в разд. VIII. Концепция е публикуван и списъкът на литературата, използвана за наст. изд. /с. 35-38 /) (11 септември 2009 г.) (с. 23-58) и езиковия редактор Николай Василев „Дейксис на речника” (14 септември 2009 г.) (с. 85-92), са поместени:

- уводът, подготвен специално за настоящото издание от проф. Джон В. Ричардсън (май 2009 г.) – първо е поднесен преводът му на български език (с. 93-94), след което следва оригиналът на текста на английски език (с. 95-96);
- встъпителните думи, написани от редактора на изданието от 2005 г. за изданието от 2009 (2010) г. – Виктор В. Зверевич (19 март 2009 г.) – отново преводът на български език (с. 97-99) предхожда публикацията на оригинала на текста на руски език (с. 100-102);
- предисловието на съставителя и ръководителя на проекта на изданието от 2005 г. – проф. Джон В. Ричардсън (7 октомври 2003 г.) (с. 103-106) (на руски език);
- справката за ръководителя на проекта на изданието от 2005 г. (по изданието от 2005 г.) – проф. Джон В. Ричардсън (на руски /с. 107-108/ и английски /с. 109-110/ език);
- предисловието към изданието от 2005 г., подготвено от проф. д-р Едуард Р. Сукиасян (с. 111-121) (на руски език);
- литературата по изданието от 2005 г., поднесена от проф. д-р Едуард Р. Сукиасян (с. 122-127).

Срещашите се имена в интродуктивната част на настоящото издание (във фрагментите и на основните текстове, и на съпътстващите ги библиографски описания), предхождаща същинската част на изданието – корпусите на трите речника, са представени в единен свод – на кирилица и латиница – чрез Именен показалец (с. 128-133).

За справочно-информационни цели са създадени три списъка на съкращения, срещани в

Англо-руско-български речник			ИМЕНА
N			
0307	name	И, име; 2. наименование	1. име; 2. наименование
0308	name address	адресният файл	адресния картон или
0309	name card	карточка	карточка
0310	name card	карточка	карточка
0311	name card	карточка	карточка
0312	name card	карточка	карточка
0313	name card	карточка	карточка
0314	name card	карточка	карточка
0315	name card	карточка	карточка
0316	name card	карточка	карточка
0317	name card	карточка	карточка
0318	name card	карточка	карточка
0319	name card	карточка	карточка
0320	name card	карточка	карточка
0321	name card	карточка	карточка
0322	name card	карточка	карточка
0323	name card	карточка	карточка
0324	name card	карточка	карточка
0325	name card	карточка	карточка

трите книги на речника – съответно: на английски, руски и български език:

- List of Abbreviations (с. 134-137);
- Список использованных сокращений (с. 138-140);
- Списък на използваните съкращения (с. 141-148).

Изданието е снабдено с общо съдържание, в което са изписани съответните заглавия на текстовете на български, английски и руски език, както и на трите книги на речника.

За всяка от трите езикови версии на речника: 1) англо-руско-българска; 2) руско-българо-английска; 3) българо-англо-руска – в съдържанието по съответната азбука са изтъкнати и буквите от азбучния ред – като естествена азбучна класификация на назованите езици.

Преводът на английски език от български език на интродуктивните текстове към това издание е дело на доц. д-р Никола Казански.

Редакцията на тези текстове на английски език е плод от работата на отличния познавач на езика Людмила Велкова (УНИБИТ).

VIII. Концепция на триезичния речник – 2010 г. (Интелектуална лаборатория)

Комплексно-сравнителният обзор на свода справочната литература – и сред него на енциклопедите и различните понятийно-терминологични, езикови и други подобни речници (изучени в ретикулата */вж по-долу/* на концептуалната синтаagma на библиотечно-информационното дело като планетарно явление), моделиращи в общокултурно и терминологично отношение информационната среда, обхвана картина от три групи издания:

Англо-руско-български речник			
Z			
0136	Z39.36	држани Z39.36	Z39.36 држани
0137	Z39.36	Академията по изследвания Протокол Z39.36	Международни изследвания за стандарти на Протокол Z39.36
	International Standard Classification	структурно подчинено	
	Машинни	български	
	Адрес	Колорадо (САЩ)	
0138	z39.36	структурно подчинено	структурно подчинено
0139	z39.36	от: английски	структурно подчинено
0124	z39.36	1. английски; 2. български език	структурно подчинено
0125	z39.36	занимателни	занимателни
0126	z39.36	занимателни	занимателни

- I-ва група издания – терминологични речници, започваща с известния речник от началото на XIX в. на Е. Г. Пеньо (1802 г.) [1, т. I: 266-267], речниците на XX в. на: Ф. К. Уолтър (1912 г.) [2: 22], П. Х. Витали (1971 г.) [3: 58-59] в САЩ; Дж. Фумагали (1940 г.) [4: 184] в Италия; М. Дембовска (1954 г.) [5] и (1979 г.) [6] в Полша; М. Федор (1960 г.) [7], А. Гронски (1966 г.) [8], Й. Кабрт (1978, 1990 г.) [9] в Словакия (Чехословакия); големите авторски колективи – в Чехословакия (1958 г.) [10] и Мексико (1959 г.) [11]; В. Ф. Сахаров и Т. П. Соколова (1941 г.) [12], Л. Б. Хавкина (1928 г.) [13] и (1952 г.) [14], Е. И. Шамурин (1958 г.) [15], М. Х. Сарингулян (1958 г.) [16],

К. Р. Симон (1968 г.) [17] в Русия...

- II-ра група издания – енциклопедични речници, обхващаща знаменитата и многократно преиздавана библиотековедска енциклопедия на Т. Ландау (1966 г.) [18], енциклопедичния речник „*Книговедение*” под ред. на Н. М. Сикорский (1982 г.) [19] и енциклопедия „*Книга*” под ред. на В. М. Жарков [20]; енциклопедичните речници на книгата (Г. А. Глайстър) (1960 г.) [21]; „*Кратък речник на книгата. Термини, използвани в производството на хартия, печатането, подвързията с бележки за старите ръкописи и частните издателства*” (Г. А. Глайстър) (1979 г.) [22]; „*Кратък книгоиздателски речник*” (М. К. Търнър) (1961 г.) [23]; „*Американски речник по книгопечатане и книгоиздаване, съдържащ историята на тези изкуства в Европа и Америка с дефиниции на техническите термини и библиографски скици*” (Р. Е. Пънсър) (1967 г.) [24]; „*Кратък книгоиздателски речник*” (Ф. К. Ейвис) (1975 г.) [25], (под ред. на Дж. Дж. Питърс) (1975 г.) [26]; „*Кратък библиотечен речник на термините, използвани в библиотекознанието, документацията, книгознанието и справочните издания*” (Л. М. Херод) (1977 г.) [27]; „*Кратък речник по библиотечна и информационна наука на Американската библиотечна асоциация*” (под ред. на Х. Юнг) (1983 г.) [28] в САЩ...

- III-та група издания, включваща езикови терминологични речници – по информатика, информационни технологии и компютърна техника, публикувани в България: многоезични по информатика и компютърна техника (Б. П. Делийска, К. Г. Пеева) (2000 г.) [29], англо-български по информатика (Б. Каменова) (1995 г.) [30], англо-френско-немско-руско-български по информационни технологии (Ж. Паскалев) (1995 г.) [31], френско-български по микро-информатика и интернет (А. Е. Илиев) (2000 г.) [32], френско-български и българо-френски по информатика и интернет (А. Е. Илиев) (2003 г.) [33]; сред езиковите терминологични речници се срещат и специализирани – на термини в телекомуникациите и информационните технологии – англо-български (под ред. на А. Ненков, К. Конов, М. Петкова) (2001 г.) [34] (Ст. Семерджиев и др.; Н. Х. Врабчев) (1992, 1995, 2001 г.) [35] и българо-английски (под ред. на А. Ненков, К. Конов) (2002 г.) [36], както и англо-български на съкращенията (Г. С. Тодоров) (2002) [37]; в тази група има и речник по библиотечно дело – немско-български (Ц. П. Барова) (1994 г.) [38], както и тълковни речници – по телекомуникации и информационни технологии: англо-български (В. Велев, Е. Ненкова, Й. Илиев, С. Попов, Т. Миладинова, Ч. Димитров, Ц. Сергиева; под ред. на А. Ненков, К. Конов, М. Петкова) (2000 г.) [39]; има и енциклопедични речници – по информационни системи и технологии (И. Л. Михайлов) (2006 г.) [40]; глосар на термините по информационно търсене

(Е. Койчева) (2006 г.) [41].

Специална група издания в работата над тази книга станаха международните стандарти, разглеждани като семантично цяло, чиято логика на движение на мисълта по терминологичната езикова работа, резонираща в нивото на съответните ISO и БДС, бе използвана тук:

- **ISO** (ISO 704:2000 [42], ISO 860:2007 [43], ISO 1087-1:2000 [44], ISO 1087-2:2000 [45], ISO 5127:2001 [46]) и

- **БДС ISO** (БДС ISO 1087-1:2008 [47], БДС ISO 1087-2:2008 [48], БДС ISO 5127:2007 [49]).

Отделна група издания – свързана с детерминирането на традициите, фундаращи езиковия корпус на български език в триезичния речник във връзка с формирането на понятийната култура в областта на библиотечното и информационното дело – са изданията на ретроспективната библиография на България, представени в обобщен вид и пределно лаконично тук: Ив. Шопов (1852 г.) [50], Л. Каравелов (1862 г.) [51], К. Иречек (1872 г.) [52], Ил. Йовчев (1885 г.) [53], Ал. Теодоров-Балан (1885 г.) [54], Ю. Иванов (1891 г.) [55], Ал. Теодоров-Балан (1893 г.) [56]; 1898 г. [57], Евт. Спространов (1899 г.) [58], Андр. Протич (1903 г.) [59], Ал. Теодоров-Балан (1909 г.) [60], Ст. М. Мързев (1908 г.) [61], Библиографически бюлетин за депозираните в Софийската народна библиотека книги, вестници и списания, за 1906-1907 (1910 г.) [62], Н. Михов (1915 г.) [63], Б. Цонев (1920 г.) [64], Хр. Вакарелски (1921 г.) [65], Хр. Герчев (1921 г.) [66], Н. Начов (1923 г.) [67], В. Погорелов [68], Н. Михов (1924 г.) [69], Библиографически бюлетин за депозираните в Софийската народна библиотека книги, списания и вестници през 1919-1923 (1925 г.) [70]; (1926 г.) [71]; (1929 г.) [72]; Н. Михов (1929 г.) [73], М. Димчевска (1931 г.) [74], Гр. Ильинский (1934 г.) [75], Н. Михов (1934 г.) [76], С. Н. Иванов (1940 г.) [77], М. Стоянов (1957-1959 г.) [78], Д. П. Иванчев (1962-1969 г.) [79], М. В. Спасова (1975 г.) [80], Хр. Тренков, З. Петкова, Ст. Кънчев, К. Ставрев (1981 г.) [81] ...

Руско-българо-английски речник			
на всички			
И			
03004	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03007	на всички случаи	с връзки и връзки	ref-ty-cases
03012	на всички случаи	за връзки, връзки	ref-ty-cases
03030	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03034	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03044	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03074	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03082	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03083	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03087	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03076	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03113	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03121	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03122	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03123	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03124	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03125	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03126	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03127	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03128	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03129	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03130	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03131	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03132	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03133	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03134	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03135	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03136	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03137	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03138	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03139	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03140	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03141	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03142	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03143	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03144	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03145	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03146	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03147	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03148	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03149	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03150	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03151	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03152	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03153	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03154	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03155	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03156	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03157	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03158	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03159	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03160	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03161	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03162	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03163	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03164	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03165	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03166	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03167	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03168	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03169	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03170	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03171	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03172	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03173	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03174	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03175	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03176	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03177	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03178	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03179	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03180	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03181	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03182	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03183	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03184	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03185	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03186	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03187	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03188	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03189	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03190	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03191	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03192	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03193	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03194	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03195	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03196	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03197	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03198	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03199	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases
03200	на всички случаи	референтивен	ref-ty-cases

... В ретикуларно (*лат.*: reticulum – принцип на мрежесто построение от връзки между нещата) във вид на конфигуриране на ризома (*лат.*: rhizome – коренище, разклонение на самата мрежа от езикови понятийни взаимоотношения), фиксиращо на естествени езици (английски – руски – български) многомерната библиотечно-информационна сфера като интелектуално-духовно и научно-практическо единство на многообразие е представена в трите версии – поотделно и заедно – на този речник посочената сфера.

Всяка пътечка от връзки в това ментално-реално информационно-комуникативно многообразно семиологично-езиково цяло се вижда в общата полифония като интерактивна онтологична възможност да се пресече, да взаимодейства с друга

(други) (Ж. Дельоз, Ф. Жиатари /1976/) ...

Позицията на създателите на изданието е – да си взаимодействат по отношение на библиотечно-информационното дело:

- нормативното ниво на понятийни фиксации на естествените езици (английски – руски – български) и
- нивото на битуване на тези фиксации в първично- и вторичнодокументалния поток на литературата, написана на посочените езици.

Ето накратко и в пределно уплътнен вид описанието на топонимията на издаване на прегледаните за описаната по-горе цел първично- и вторичнодокументална литература: Ер. – Ереван; К. – Киев, Київ; Костр. – Кострома; Л. – Ленинград; М. – Москва; Новосиб. – Новосибирск; П. – Петроград (Петербург); Ростов-н/Д – Ростов-на-Дону; С. – София; СПб. – Санкт-Петербург; Сарат. – Саратов; Тб. – Тбилиси; Amst. – Amsterdam; В. – Berlin; Balt. – Baltimore; Berk. – Berkeley; Bloom. – Bloomington; Bost. – Boston; Вр. – Budapest; Br. – Bratislava; Brux. – Bruxelles; Buc. – Bucuresti (Bucarest); Cal. – California; Camb. – Cambridge; Chi. – Chicago; Clev. – Cleveland; Cph. – Copenhagen (Copenhagen, København); Dordr. – Dordrecht; Fr./M. – Frankfurt-am-Main (Frankfurt); Gen. – Genève; Gutt. – Göttingen; Hamb. – Hamburg (Hamburgi); Hann. – Hannover; Hdlb. – Heidelberg; L. – London; Los Ang. – Los Angeles; Lpz. – Leipzig; Mart. – Martin; Met. – Metuchen; Мйх. – Мехико; Mil. – Milano; Мьнch. – Мюнхен; N.Y. – New York; Oxf. – Oxford; P. – Paris (Parisii); Phil. – Philadelphia; Pr. – Praha; Princ. – Princeton; R. – Roma; Stanf. – Stanford; St. Louis – Saint Louis; Stuttg. – Stuttgart; W. – Wien; W-wa – Warszawa; Wash. – Washington; Wroci. – Wrocław.

IX. Изпълнение на триезичния речник – 2010 г. (Методика на работа)

1. Добавки. Още в началото на работата по настоящото издание бяха направени добавки в речника на английски език по публикацията на „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005), които бяха представени и на английски, и на руски, и на български език.

Тези добавки (вж.: IX. 2) са свързани с:
- възприетия стил на библиографската работа в Трудовете на СНО при УНИБИТ, произтичащи от

The Russian - Bulgarian - English Dictionary			
Ж			
0277-1	англо-руски	англо-български	abstract knowledge
0101	книга	книга	book collection
	библиотечен	библиотечен	
0036	фонд	фонд	
0036	книжечен	книжечен	book book collection
	фонд	фонд	
0236	книга	книга	language
0171	книга HTML	HTML - код, захранващ език	language, HTML
0171	книга	HTML - код, захранващ език	language, HTML
	структурен		
0200	книга издателство	книга на издателство	language of publisher
0200	книга издателство	книга на издателство	author language language
	руски, ИЕР	руски, ИЕР	
0211	книга речник	книга за терминология	term language
0246-1	книжечен език	книжечен език	language book
0256	книжечен	книжечен (то език)	terminology language
	руски		
0256	книжечен (български)	книжечен (български)	language bulgarian
0256	книжечен	книжечен	language index
	руски		
0256	книжечен (английски)	книжечен (английски)	language english
	руски		
0260	книжечен	книжечен (с език)	label language english
0176	книжечен	книжечен (с език)	label
0260	книжечен	книжечен	label
	руски		
	французиски	французиски	
0422	книжечен (руски)	книжечен (с език)	language
0422	книжечен (руски)	книжечен (с език)	language
	книжечен, код	книжечен	

класическите норми на вторичнодокументалното информационно моделиране, явяващо се универсално и базисно за вторичнодокументалното ниво на установяване на връзки между нещата;

- понятийно-терминологичния апарат, с който оперират стоящите близко около това издание дейци на библиотечно-информационното дело, осъзнаващи себе си като съпричастни към формирането на школа, обединена около обобщаващата концепция за инфосферата „информационна среда – информационно пространство” (С. Денчев, А. Куманова /2005, 2006, 2007, 2008, 2009/).

... Защото ШКОЛА е именуването на ПОЗНАНИЕТО-ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНФОСФЕРАТА не като линейна поредица от единични културно-информационни актове, а като свод – аркада на семиосферизма, на разбирането, диалогизма – свод, обхващащ фракталите на многообразни трансформиращи се метаморфози на многомерната планетарна системна, и езикова, информационна реалност – ноосферата, дефрагментираща ги като принадлежащо на всички общо ментално и реално културно достойние ...

English	Русский	Български
about her (<i>lat.: de ea</i>)	о ней	за нея
about him (<i>lat.: de eo</i>)	о нем	за него
about the same	о том же	за същия
algorithm	алгоритм	алгоритъм
anthroposphere	антропосфера	антропосфера
aperture card	апертурная карта	апертурна карта
approved for publication	принято к публикации	прието за публикуване
blueprint	чертеж	чертеж
cadastral map	кадастровая карта	кадастрална карта
cadastr	кадастр	кадастър
carcass (<i>it.: carcassa</i>)	(несущая) конструкция	(носеща) конструкция
clearing book exchange	клиринговый (компенсационный) книгообмен	клирингов (компенсационен) книгообмен

cluster	кластер (группа, гроздь, пучок)	кльстър (група, грозд, сноп)
co-author	соавтор	съавтор
code of exchange relation	шифр (сигнатура) книгообменной связи	шифър (сигнатура) на книгообменната връзка
commentary	комментарий	коментар
compare	сравнить	сравни
compiler	составитель	съставител
contact-print	контактная копия	контактно копие
de ea (lat.)	о ней	за нея
de eo (lat.)	о нем	за него
de eodem (lat.)	о том же	за същия
document on microform	документ на микроформе	документ на микроформа
esoteric knowledge знание	эзотерическое (тайное, открытое посвященным)	знание езотерично (тайно, открыто на посветени)
exchange agreement	обменное соглашение	обменен договор
exchange relation	обменная связь	обменна връзка
explicit knowledge	эксплицитное знание	експлицитно знание
formula	формула	формула
frame	фрейм (структура представления знаний)	фрейм (структура за представяне на знания)
hidden knowledge	тайное (скрытое) знание	тайно (скрито) знание
ibidem (lat.)	там же	пак там
illustrator	художник	художник

information collections	информационные фонды	информационни фондове
information environment	информационная среда	информационна среда
information map	информационная карта	информационна карта
information space	информационное пространство	информационно пространство
information technologies	информационные технологии	информационни технологии
infosphere	информационная сфера	информационна сфера
in-print	в печать	под печат
interaction between persons and equipment	взаимодействие между людьми и оборудованием	взаимодействие между лица и оборудване
international exchange of publications	международный обмен публикациями	международен обмен на публикации
knowledge	знание	знание
knowledge episteme	эпистемное (философское) знание	эпистемно (философско) знание
knowledge techne	технознание	технознание
leaflet	листок	дипляна
microcard	микрокарта	микрокарта
microfiche	микрофиша	микрофиш
microfilm	микрофильм	микрофилм
noosphere	ноосфера	ноосфера
obvious knowledge	явное знание	явно знание
occult knowledge	оккультное (тайное, таинственное, сверхъестественное) знание	окултно (тайно, таинствено, свръхестествено) знание

opus citation (<i>lat.</i>)	цитиrowанное сочинение	цитиrowано съчинение
print	гpафика	гpафика
pseudonym	псевдоним	псевдоним
really simple syndication	очень простое приобретение информации	элементарно получаване на информация
resource description framework (RDF)	инфраструктура описания ресурсов	структура на описание на източниците
reticulum	ретикула (сетка, сеточка)	ретикула (мрежа)
rhizoma (<i>fr.</i>: rhizome)	ризомa (корневище, ветвление)	ризомa (коренище, разклонение)
rich site summary	обогащенная сводка сайта	разширена справка на сайта
scheme	схема	схема
semiosphere	семиосфера	семиосфера
see	смотри	виж
see also	смотри тоже	виж също
see and	смотри и	виж и
sociosphere	социосфера	социосфера
table	таблица	таблица
tacit knowledge	неявное (молчаливое) знание	неявно (мълчаливо) знание
technosphere	техносфера	техносфера
translated	переведено	преведено
ultrafiche	ультрамикрофиш	ултрамикрофиш
uniform resource identifier (URI)	формализованный идентификатор ресурсов	формализиrowан идентификатор на източници

2. Пермутация (лат.: permutation – разместване, смяна на местата). По всеки от смисловите елементи, имащи езикови фиксации, образуваните понятийни лингвистични редове (на английски – руски – български; руски – български – английски; български – английски – руски) рудиментарно: 1) комплексно по съответните езици и 2) отделно по най-миниатюрните им лексикални форми – са представени положенията, които те могат да заемат при разместване: начините, според които могат да бъдат подреждани и търсени в реална предвидима и непредвидима информационно-комуникативна ситуация.

Пермутационните процедури – като описания в елементарната математика и информатиката – представляват изследване на възможностите на разместването на елементите по отношение на начините, според които могат да бъдат подреждани.

Описаната феноменология е основа на когнитологията на компаративистичната терминология на всяка сфера и на библиотечна и информационна дейност в частност.

Перспективно е тази феноменология да бъде изследвана за всяка дейност и специално – за библиотечно-информационната, защото тя съдейства за изучаването – което е постигнато чрез настоящия речник – на нейния принципно трансформиращ се понятиен езиков интелегибилен конструкт чрез инструментариума на системно-структуралната лингвистична методология. С развиването именно на това направление речникът трасира описаното научноизследователско поприще и е база за многообразни същински негови проучвания в бъдеще.

Достигнатото пермутационно равнище на информационно моделиране чрез настоящия триезичен речник е принос в създаването на реална информационно-търсеща система на три езика, интерпретираща библиотечно-информационното дело като част от универсалното хуманитарно познание, свързано чрез естествения език и обозначаващо, проявяващо лингвистичното ниво на пребиваване на човека в инфосферата.

Българо-англо-руски речник			абоп
А			
01000	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01001	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01002	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01003	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01004	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01005	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01006	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01007	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01008	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01009	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01010	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01011	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01012	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01013	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01014	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01015	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01016	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01017	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01018	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01019	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01020	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01021	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01022	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01023	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01024	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01025	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01026	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01027	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01028	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01029	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01030	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01031	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01032	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01033	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01034	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01035	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01036	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01037	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01038	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01039	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01040	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01041	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01042	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01043	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01044	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01045	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01046	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01047	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01048	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01049	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01050	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01051	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01052	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01053	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01054	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01055	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01056	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01057	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01058	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01059	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01060	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01061	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01062	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01063	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01064	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01065	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01066	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01067	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01068	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01069	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01070	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01071	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01072	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01073	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01074	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01075	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01076	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01077	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01078	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01079	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01080	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01081	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01082	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01083	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01084	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01085	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01086	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01087	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01088	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01089	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01090	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01091	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01092	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01093	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01094	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01095	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01096	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01097	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01098	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01099	абоп	abop	абоп; абап, абапоп
01100	абоп	abop	абоп; абап, абапоп

3. Общо за трите версии. Въз основа на използвания за основа на настоящото издание „Англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology” (СПб., 2005) са направени някои допълнителни промени, които са общи за отделните версии на този речник (: 1) англо-руско-българска; 2) руско-българо-английска; 3) българо-англо-руска) (макар че се срещат случаи, в които е приложен индивидуален към всяка от тях подход) (вж: IX. 4-6):

3. 1. Словниците на всички езици (английски, руски, български) – във всяка от трите версии на речника – са подредени в строг азбучен ред (в подредбата не се взема предвид наличието на препинателните знаци);

3. 2. Понятията в първата колона на всяка от трите версии на речника са представени в **bold** и към всяко от тези понятия е прикрепен индивидуален номер, основан на подредбата по изданието от 2005 г. (този номер има съответствие в представянето на съответното понятие във всяка от версиите и е натоварен с идентификационни по отношение на представянето понятие функции);

3. 3. Първото понятие, изписано в първата колона на всяка от версиите, е определящо за формулирането на индивидуалния колонтитул на всяка от страниците на речника;

3. 4. Добавените термини (*вж.*: IX. 1) се наблюдават по своя номер в общия масив, но те се отличават по това, че се подреждат в единния азбучен ред, като получават допълнение към предходния от общия порядък номер (след изписването на тире и съответната цифра) – например:

N00002-1 **about her** ;

3. 5. След съответните съкращения на препратките на английски, руски и български език (*see, см. и вж.*), които са дадени в *курсив*, следва конкретното понятие, което също е поднесено в *курсив* – например:

см. fixed location /вж и fixed location (N 00006);

3. 6. Съкращенията на препратките във втората и третата колона на всяка от трите версии на този речник са на езика, съответстващ на този на колоната, а самото понятие в нея е дадено на езика на първата основна колона, за да може то да бъде открито в общия азбучен ред;

3. 7. Когато след понятията, изписани в основната колона, следва съкращение, което пояснява значението им като част на речта (глагол, прилагателно и т.н.), това уточнение е дадено в *курсив* – например:

abstract, adj. (N 00008);

3. 8. Във всички случаи, когато на руски и български език са налице съкращенията „*вчт.*” (вычислительный, -ая, -ое, ые) и „*изч.*” (изчислителен, -а, -о, -и), са премахнати запетаята и другите пунктуационни знаци – с цел да се постигне по-голяма прегледност на материала – например:

вчт. „Акробат” / *изч.* програмен продукт (N 00047) (*вж.*: IX. 3. 9);

3. 9. След всички останали съкращения (*вж.*: IX. 3. 8) и думи, дадени съответно – на руски и български език (*вж.*: IX. 3. 6), които са представени в

Българо-англо-руски речник		избори
И		
01008	абстрактен на	абстрактный
01009	абстрактно	абстрактно
01010	абстрактно	абстрактно
01011	абстрактно	абстрактно
01012	абстрактно	абстрактно
01013	абстрактно	абстрактно
01014	абстрактно	абстрактно
01015	абстрактно	абстрактно
01016	абстрактно	абстрактно
01017	абстрактно	абстрактно
01018	абстрактно	абстрактно
01019	абстрактно	абстрактно
01020	абстрактно	абстрактно
01021	абстрактно	абстрактно
01022	абстрактно	абстрактно
01023	абстрактно	абстрактно
01024	абстрактно	абстрактно
01025	абстрактно	абстрактно
01026	абстрактно	абстрактно
01027	абстрактно	абстрактно
01028	абстрактно	абстрактно
01029	абстрактно	абстрактно
01030	абстрактно	абстрактно
01031	абстрактно	абстрактно
01032	абстрактно	абстрактно
01033	абстрактно	абстрактно
01034	абстрактно	абстрактно
01035	абстрактно	абстрактно
01036	абстрактно	абстрактно
01037	абстрактно	абстрактно
01038	абстрактно	абстрактно
01039	абстрактно	абстрактно
01040	абстрактно	абстрактно
01041	абстрактно	абстрактно
01042	абстрактно	абстрактно
01043	абстрактно	абстрактно
01044	абстрактно	абстрактно
01045	абстрактно	абстрактно
01046	абстрактно	абстрактно
01047	абстрактно	абстрактно
01048	абстрактно	абстрактно
01049	абстрактно	абстрактно
01050	абстрактно	абстрактно
01051	абстрактно	абстрактно
01052	абстрактно	абстрактно
01053	абстрактно	абстрактно
01054	абстрактно	абстрактно
01055	абстрактно	абстрактно
01056	абстрактно	абстрактно
01057	абстрактно	абстрактно
01058	абстрактно	абстрактно
01059	абстрактно	абстрактно
01060	абстрактно	абстрактно
01061	абстрактно	абстрактно
01062	абстрактно	абстрактно
01063	абстрактно	абстрактно
01064	абстрактно	абстрактно
01065	абстрактно	абстрактно
01066	абстрактно	абстрактно
01067	абстрактно	абстрактно
01068	абстрактно	абстрактно
01069	абстрактно	абстрактно
01070	абстрактно	абстрактно

курсив, също се оставят по два интервала (което е общо правило на графициране при подхода на този речник в случаите на използването на *курсив*) – например:

лат. приложение, допълнение / *лат.* приложение, допълнение (N 00058);

дословно: компьютерная наука / *буквално:* компютърна наука (N 00924);

3. 10. Допълнителните пояснения на руски и български език, които завършват с точка, са поднесени в по-минимален образ от основния набор (който е в 10 р.) – и са в 9 р. – например:

N00016;

3. 11. В случаите, когато понятието, дадено на английски език, притежава обозначение под формата на абревиатура, то в представянето му на български език тази абревиатура се изписва преди текста, и тя е следвана от „малко” тире (семантично обозначаващо „голямо” тире /самото използване в корпуса на речника на „малкото” тире – като обозначаващо „голямо” – е свързано с търсенето в него на графични възможности за достигане до представянето в максимална големина на буквите в текстовото поле на основния корпус/) – например:

ALA – Американска библиотечна асоциация (N 00122);

3. 12. И на руски, и на български език обозначението „*например*” е съкратено („*напр.*”, като след точката са поставени две точки (:)) и следват два интервала – например:

(*напр.*: бизнесменов, детей и т.д.) / (*напр.*: бизнесмени, деца и др.) (N 00655);

The Bulgarian – English – Russian Dictionary			
Ю			
01489	абстрактна образна (на езици)	abstraktni i na eziqi konkretne obrazni	абстрактный образный (языки) или конкретный образный
00071	авантюра бавляница вразумна бавляница	avantiura bavlyanitsa vrazumna bavlyanitsa	авантюра бавляница разумная бавляница
02060	архивен бавляница	arhivna bavlyanitsa	архивная бавляница
02088	архивен документ	arhivna dokument	архивный документ
Я			
02762-1	явно знание	yavno znaniye	явное знание
00300	ярко (буквотна форма)	yarko bukvotna forma	ярко буквотная форма
00304	ядро на знание форма	yadro na znaniye forma	ядро знания форма

3. 13. Началните думи на понятията, дадени на руски и български език, не са представени с главна буква, освен в определени случаи, когато това е задължително – например:

Американская библиотечная ассоциация (N 00122);

4. За руско-българо-английската и българо-англо-руската версии (вж: IX. 3; 5-6):

4. 1. Когато под понятие, обозначено с един и същи пореден номер (посочен в първата колонка), се срещат повече от едно значения в неговия превод, обозначени съответно на руски и български език, тези значения се поместват самостоятелно – всяко „отива” на „своето” азбучно място по именуване – например:

N 00001: „азбука, буквар” и се обозначават съответните препратки.

5. За руско-българо-английската версия (вж: IX. 3-4; 6):

5. 1. Изброените по-горе правила (вж: IX. 3-4) са приложени тук, но се наблюдават и следните отличителни моменти:

5. 2. При азбучното подреждане не се вземат предвид графични знаци като запетаи, скоби и др.;

5. 3. Тъй като водещата колона е на руски език, тук не са изписани повторно допълнителните пояснения, а също така и по-дългите текстове, представени в скоби, тъй като не би се получил прегледен и стегнат текст за четене;

5. 4. При представянето на понятията на английски език в третата колона, цифрите и буквените съкращения след тях, посочващи поредността на значенията на един и същи израз или значенията му (например, като глагол, прилагателно и др.), са дадени в *курсив* – например:

N01800	абзац	абзац	indentation I
--------	-------	-------	---------------

5. 5. Всички съкращения, посочени в *курсив*, стоящи преди текста на руски език, тук са премахнати, като първата дума на руски в текста участва в азбучната подредба;

5. 6. Препратките, които водят към понятията, представени на руски език, които са идентични – в текстово отношение – на основното понятие, не се посочват, тъй като те са непосредствено наблюдаеми едно след/пред друго по азбучен ред;

6. За българо-англо-руската версия (вж: IX. 1-5):

6. 1. Правилата, използвани за подредбата на първата версия на този речник са валидни и тук, но има специфика:

6. 2. Запазени са съкращенията, изписани в *курсив*, стоящи преди текста, поднесен на български език, при което съответното понятие на български език, започващо със съкращение, се изписва след понятието със същото основно съдържание – например:

02974	абзац	paragraph	абзац, абзацный отступ
-------	-------	-----------	------------------------

01800	<i>полигр.</i> абзац	indentation I	<i>полигр.</i> абзац, абзацный отступ
-------	----------------------	---------------	--

6. 3. Текстовете, представени в скоби, следващи след основния текст на български и руски език, тук са запазени – например:

00270	автография (изучаване на автографите, на истинските ръкописи)	autography	автография (изучение автографов, подлинных рукописей)
-------	---	------------	---

6. 4. Понятията, представени на български език, като част от които – в началото им – има абrevиатура (възприета на български език), изписана на английски език, се подреждат азбучно (по първата ключова дума), а самата абrevиатура се поставя след текста, изписан на български език, като тя се отделя със запетая или е в скоби – например:

00280	автоматизирана система, АС (AS)	automated system, AS	автоматизирующая система, АС
00285	автоматическа обработка на данни, ADP	automatic data processing, ADP	автоматическая обработка данных

6. 5. В случаите, при които на български език едно понятие се представя чрез повече (от една) лексикални форми, но съответно – само една на руски език, то изписаното на български не се фрагментира, а се дава изцяло, но има случаи, при които смислово руският текст съответства на повече от едно понятие на български език – тогава тези понятия участват самостоятелно в азбучната подредба – например:

01073	всекидневен	daily	ежедневный
01073	ежедневен	daily	ежедневный
00970	преобразуване	conversion	преобразование, перекодирование

6. 6. В случаите, при които на едно понятие на български език съответстват две или повече значения на понятието, представено на руски език, цифрите пред тях се запазват – например:

00076	приключенски роман	adventure novel	1. приключенческий роман; 2. авантюрный роман
-------	---------------------------	-----------------	--

6. 7. В случаите, при които на едно понятие, представено на български език, съответстват две или повече значения на понятието на руски език, чиято начална цифра съответно не е (1.), то цифровите им обозначения не се изписват, но се запазва разделителният знак (;) между тях – например:

00223	знак за забележка, уточнение	asterisk	знак заимствованной нотации; знак сноски
-------	-------------------------------------	----------	--

6. 8. В случаите, когато препратките отвеждат към понятие на български език, чийто текст не съвпада с основния, дори той да бъде представен по азбучен ред

непосредствено преди/след основния, препратката се изписва – например:

00278	автоматизирана библиотечна система	automated library system	автоматизируванна библиотечна система
00277	автоматизирана библиотечно- информационна система	automated library information system <i>see</i>	<i>см. автоматизирана библиотечна система автоматизирана библиотечна система</i>

7. **Синопис** (*гр.*: synopsis – обзрение, сводно, сумарно изложение на езиковите понятийни фиксации).

Достигнато е единство на многообразието на фиксиране на езиковите форми на проява на библиотечно-информационната реалност на:

- корпуса на англо-руския словник по изданието от 2005 г. и добавките, направени към неговия словник, и превода на всички понятия на български език (*вж.*: IX. 1);

- пермутацията по всеки от смисловите елементи, имащи езикови фиксации на: 1) английски – руски – български; 2) руски – български – английски; 3) български – английски – руски (*вж.*: IX. 2);

- общия методологичен подход към всяка от трите езикови версии на речника като равнопоставени прояви на естествено образувани езикови редове (*вж.*: IX. 3);

- всяка отделна версия на този речник има относително самостоятелен езиков еквивалент в общата интерактивна информационна картина на лингвистичната смислова полифония (*вж.*: IX. 1-6).

X. Предназначение на триезичния речник – 2010 г. (Адрес и научно поле на приложение)

Като многостепенна може да бъде определена адресната структура на триезичния речник, ризоматично структуриран в адекватна на интерпретираната чрез него принципно ризоматичната интерактивна форма на информационния трансформатизъм, вкоренен в езиковите аспекти на терминосистемата на библиотечно-информационната дейност, естествено формирана като безкрайна и постоянно променяща се нарастваща семиологична цялост.

Основните адреси на трите версии (книги) на този речник са:

I. Учебно-педагогически: да бъде когнитологична универсална карта на библиотечно-информационната сфера като културно, ментално, езиково образование на информационното пространство (студенти, изучаващи дисциплините от

информационно-комуникативния цикъл на знанието);

II. Теоретико-изследователски: да бъде надконцептуално-текстологичен когнитологичен езиков и понятиен семиологичен компендиум на библиотечно-информационната сфера (изследователи на онтологичните, гносеологичните и лингвистичните структури на библиотечно-информационното дело);

III. Информационно-търсещи: да бъде практически приложим инструментариум на ретикуларните понятийни езикови построения за целите на особено прецизно търсене на информация в областта на езиковата морфология на професионалната информационно-комуникативна сфера (информационни архитекти, библиотекари, специалисти в различни направления на комплексната системна сфера на библиотекознанието, книгознанието, полиграфията, архивистиката, документалистиката, библиографията, библиографознанието, информатиката, информационните технологии ...), развивана като компонент от ноосферата;

IV. Практическа (методическа): да бъде основа за специални разработки на програмно обезпечаване на ретикуларно широкомащабно електронно информационно моделиране на библиотечно-информационната сфера във връзка с информационното пространство – като многоезиково цяло (специалисти в областта на софтуера на многоезиковото информационно моделиране);

V. Справочно-търсеща: да бъде когнитологична многоезикова компаративистична карта на проблемите на понятийната езикова форма на именуването чрез естествените езици (английски – руски – български) на информационните реалии в универсалното библиотечно-информационно пространство (всички, изброени по-горе категории: I-IV и най-широк кръг от ползватели на информация, за които речникът – особено чрез графичния си израз – моделира знаниева култура на възприятие, правейки наблюдаеми и практически използвани в реална информационно-търсеща ситуация тънкостите на изследователската му лаборатория, отразяващи натрупания опит на човечеството).

XI. Епилог (Послание)

В познанието на библиотечно-информационната сфера като жива интерактивна ментална (езикова) практическа (приложна) област на взаимодействие на относително самостоятелните ѝ компоненти (библиотекознание – книгознание – полиграфия – архивистика – документалистика – библиография – библиографознание – информатика – информационни технологии ...), разглеждани едновременно като системно цяло и на равнищата на битуването им в макросистемата – планетарната инфосфера (национално – регионално – международно), и в степените на съответното информационно моделиране (фактологично – първичнодокументално – вторичнодокументално – метасистемно – философско), е *intentio* ‘то на този речник.

Това издание служи на синархичната идея на съществуването на естественото многообразие – и като понятийно, и като езиково (във връзка с философското наукознание, синергетиката, системологията, структурализма и културологичната феноменология) – като съвкупност от взаимосвързани разнообразни елементи ...

Триезичният речник е синопсис на библиотечно-информационната сфера (библиотечнознание – книгознание – полиграфия – архивистика – документалистика – библиография – библиографознание – информатика – информационни технологии ...) на:

- английски – руски – български;
- руски – български – английски;
- български – английски – руски.

... Не случайно притчата за Вавилонската кула, отнесена към „началото на праисторията” на човечеството (потопа), обяснява разрушителните последици от враждебното за самия човек негово вмешателство срещу хармонията – като естествено многообразие – израз и на връзките му с природата, което се наблюдава в резултат на едностранното изграждане от него на изкуствен едностранен технологичен свят с цел този изкуствен свят да се възвиси над естествената цялост на нещата – първопричината на езиковата и териториална разединеност на хората (Бит. 11:1-9). Защото, когато губим представа за естественото многообразие, губим реалността, представляваща резултат от проявите на принципна многомерност на хармония, включваща много компоненти и равнища на информационно моделиране, сред които са и езиковите – като многообразна интерактивна форма на полифонията – културологичното многогласие ...

В настоящия триезичен речник сферата на библиотечно-информационната реалност е представена като езикова понятийна комплексна реалност – естествено ментално разклонение на лингвистичните форми на английски – руски – български език (и техните пермутации) на фиксиране на знанието.

... Защото библиотечно-информационната реалност – и за нейните архитекти (специалистите: създателите, хранителите и разпространителите на информацията), и за нейните реципиенти и перцепиенти (ползвателите на тази информация: участващи – наравно със съставителите ѝ – в постоянното и принципно безкрайно пораждање на нови връзки в информационната реалност) – е преди всичко езикова, конфигурирана на естествено възникнали и естествено променящи се езици ...

През ретикулата на естествените езици (английски – руски – български) на този речник е наблюдаемо ризоматичното ментално цяло на нивото на компаративистичната терминология по библиотечна и информационна дейност.

И екипът, работил отдадено и благородно през годините за появата на това издание, отправя с него послание към настоящите и бъдещите творци на инфосферата: чрез нивото на когнитологията на компаративистичната терминология хората да пребивават в нея безпрепятствено – не само без езикови, но и без географски, административни и пр. разделителни линии.

На тази хуманна, изцяло благотворителна (без комерсиална цел), идея служи изданието на настоящия речник, роден В, ЗА, С ПОТЕНЦИАЛА НА УЧЕБНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПРОЦЕС НА УНИБИТ, обърнат към изучаването на библиотечно-информационното дело като към същинско изследване, съществена част

от което е НЕГОВАТА ЕЗИКОВА ФУНДИРАНОСТ (вж: I. Библиотечно-информационна сфера):

ИСКАТЕ ЛИ ЛЕСНО ДА ИЗУЧАВАТЕ НАУКИТЕ? ЗАПОЧНЕТЕ С ИЗУЧАВАНЕТО НА ВАШИЯ ЕЗИК.

XII. Панепистемия на библиотечно-информационната сфера: Тризичният речник – тектоничен ментален прибор (Post scriptum)

На нивото на всеобхватната феноменология на инфосфера функцията на езиковата филтрация и преработка на информацията означава отделянето на „своето“ от „чуждото“ – пропускане, превод на външното (текста) в свое (езика). По този начин се структурира в инфосферата външното пространство във вътрешно ...

Границата на структуриране на информационното пространство е двустранна: едната ѝ страна е обърната към вътрешното пространство на личността (инволюция); другата – към външното пространство на семиосферата (еволюция).

... И този процес е интерактивен по всички нива на реалността и съзнанието, както установява постмодерната наука на нашето съвремие, макар че това е записано още в една от най-древните свещени книги на човечеството – *Упанишади*:

ЗНАНИЕТО ПРАВИ ЧОВЕКА ТОВА, КОЕТО ТОЙ ЗНАЕ.

Диалогът *инволюция – еволюция* се състои в недрата на личността:
инкултурация.

Това е най-реалният диалог (не монолог!) с другите личности, култури, с цялото мироздание ...

В културно-информационния план на този диалог **ВСЯКА ИНФОРМАЦИОННО-КОМУНИКАТИВНА ЗАДАЧА (ИЗДИРВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА ИСТИНАТА) Е ЛОГИЧЕСКО, РАЦИОНАЛНО, ИНТЕНСИОНАЛНО И ЕЗИКОВО ПРЕБИВАВАНЕ В ШЛЕЙФА НА КУЛТУРАТА, ЧРЕЗ КОЙТО ВСЕКИ ОТИВА И СЕ НАМИРА ТАМ, КЪДЕТО ИСКА И МУ Е**

НЕОБХОДИМО – ЧРЕЗ ИЗВЪРВЯНИЯ ПЪТ НА ПРЕДШЕСТВЕНИЦИТЕ, – НО ПО ПРИВИЧЕН МУ, УНИКАЛЕН НАЧИН.

И на речниците – от типа на представяния чрез настоящото издание – принадлежи уникална роля, защото чрез тях индивидът пребивава в НЕПОСРЕДСТВЕН ДИАЛОГ С ИНФОСФЕРАТА – БЕЗ ПОСРЕДНИЦИ.

Тектоничната (*зр.*: tektonikъ – строително изкуство) езикова ментална същност на трансформатизма на библиотечно-информационната сфера – боравенето с *n*-елементи (където *n* е всяко естествено число от 1 до ∞ , с което се обозначава съответно понятие в тази сфера, възникнало и установило се – паралелно на различни естествени езици /английски, руски, български .../) – и боравенето сред тях – с лингвистични *n*-елементи като единство на изграден от много равнища свят – е АКСИОЛОГИЧЕН, КВАЛИМЕТРИЧЕН И ПРОСКОПИЧЕН МЕНТАЛЕН ПРОБЛЕМ НА ПОСТМОДЕРНОТО ПОЗНАНИЕ, който предстои да бъде преосмислян ...

Осветляването за справочно-информационни цели на този комплексен проблем се намира в пресечното поле на симбиозата на познанието на библиотечно-информационната сфера като рационално познание (библиотекознание – книгознание – полиграфия – архивистика – документалистика – библиография – библиографознание – информатика – информационни технологии ...) и цялата компаративистична интердисциплинарна когнитология, включваща принадлежащия ѝ интенционален, ментален, езиков вектор на връзки между нещата (*вж.*: II. Хуманитарно универсално интерактивно знание; III. Универсално познание на библиотечно-информационната сфера).

Самото решаване на описания проблем – поставянето му, системното му изложение и предоставянето на резултатите на научно-практическата общественост (в това число – и за целите на утилитарните нужди на справочно-информационното обезпечаване) – се заключава в създаването на ИНСТРУМЕНТ – ИНСТРУМЕНТ НА ХУМАНИТАРНИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ НА ХХІ ВЕК и ХУМАНИТАРНИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ НА САМАТА БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА СОЦИОКОМУНИКАТИВНА СФЕРА.

Този ИНСТРУМЕНТ във вид на лингвистично семиологично цяло на библиотечно-информационното дело, изградено от 13 000 взаимосвързани понятия (без отчитането в посочената цифра на количеството служебна информация, необходима за организацията на представения триезичен комплекс едновременно на английски, руски и български език), е предназначен за особено прецизно опериране с интелигибилния поток от връзки на информационно моделиране на реалността (информационната среда) и съзнанието (знанието) в **ЕДИНИЧНИТЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОМУНИКАТИВНИ АКТОВЕ**, ВСЕКИ ОТ КОИТО ИМА ВЪЗМОЖНОСТТА ГРАНДИОЗНО ДА СЪВПАДА – в най-ярките си образци на въплъщение – С УНИВЕРСАЛНИЯ ПОТОК НА КУЛТУРАТА (в този кръг от взаимозависимости се намират И НАУКАТА, И ПРАКТИКАТА, разглеждани КАТО ФЕНОМЕНИ НА КУЛТУРАТА!) – КАТО ЗНАКОВО ОБРАЗОВАНИЕ НА НООСФЕРАТА.

Цитирана литература

* *Публ. no:* [1] The **English** – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-българският словарь по библиотечной и информационнои дейността = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност / Compil.: J.V. Richardson, E.R. Sukiasian, V.V. Zverevich, A. Kumanova; Managing ed.: S. Denchev; Ed.-in-Chief: A. Kumanova; Ed. Board: R. Burger, C.E. Gribble, I. L. Lynden, P. Polansky, B.L. Schaffner, Y.L. Shraiberg, N. Vasilev, M. Maximova, T. Naydenova, S. Boycheva, A. Daskalov, R. Simeonova, T. Dermendzhieva, D. Raleva, B. Nikolova; Graph. ed.: N. Vasilev, B. Nikolova, B. Apostolova; Techn. ed.: N. Vasilev, V. Stefanova; Rev.: F. Mainhard, N. Kazanski, M. Mladenova, D. Christozov; [2] The **Russian** – Bulgarian – English Dictionary of Library and Information Terminology = Русско-българо-английският словарь по библиотечной и информационнои дейността = Руско-българо-английски речник по библиотечна и информационна дейност / Сост.: Э.Р. Сукиасян, В.В. Зверевич, А. Куманова, Д.В. Ричардсон; Отв. ред.: С. Денчев; Гл. ред.: А. Куманова; Ред. колегия: Р. Бургер, Ч. Гриббл, И.Л. Линден, П. Полански, Б. Шаффнер, Я.Л. Шрайберг, Н. Василев, М. Максимова, Ц. Найденова, С. Бойчева, А. Даскалов, Р. Симеонова, Т. Дерменджиева, Д. Ралева, Б. Николова; Граф. ред.: Н. Василев, Б. Николова, Б. Апостолова; Техн. ред.: Н. Василев, В. Стефанова; Рец.: Ф. Майнхард, Н. Казански, М. Младенова, Д. Христозов, С. Илиева; [3] The **Bulgarian** – English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology = Българо-англо-руският словарь по библиотечной и информационнои дейността = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност / Състав.: А. Куманова, Д.В. Ричардсън, Е.Р. Сукиасян, В.В. Зверевич; Отв. ред.: С. Денчев; Гл. ред.: А. Куманова; Ред. колегия: Р.Бургер, Ч. Грибъл, И.Л. Линден, П. Полански, Б. Шафнер, Я.Л. Шрайберг, Н. Василев, М. Максимова, Ц. Найденова, С. Бойчева, А. Даскалов, Р. Симеонова, Т. Дерменджиева, Д. Ралева, Б. Николова; Граф. ред.: Н. Василев, Б. Николова, Б. Апостолова; Техн. ред.: Н. Василев, В. Стефанова; Рец.: Ф. Майнхард, Н. Казански, М. Младенова, Д. Христозов, С. Илиева. – София: За буквите – О писменехъ, 2010 с. – 886 с.: с ил. – Тр. на Студентското научно общество при Унив. по библиотекознание и информ. технол. : Том III. – Юбил. изд., посветено на 60-год. на Държ. библиотекарски инст., днес: Унив. по библиотекознание и информ. технол.

** **Трудове** на Студентското научно общество при Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии : Т. I- / Отв. ред. С. Денчев ; Ред. кол. А. Куманова – глав. ред. и др. ; Състав. А. Куманова и др.; Науч. ред. Н. Казански и др. ; Езикова и граф. ред. Н. Василев. – София: За буквите – О писменехъ, 2008- . – Други състав.: С. Шапкалова, Т. Генова, П. Златкова, И. Гетова-Златева, П. Попова; Други науч. ред.: Р. Симеонова, Д. Ралева, Т. Дерменджиева, М. Максимова; Рец.: С. Гълъбова, М. Младенова, И. Попов, Д. Христозов. – Съдържа: Tabula gratulatorum: Систематиз. хронол.-азб. библиогр. списък на публ. на членовете на Студентското науч. общество на унив. – От тт. III и VI нов. загл.: Тр. на Студентското научно общество при Унив. по библиотекознание и информ. технол.

Т. I. [Първа-Трета] I-III Студентски научни конференции. – 2008. – 612 с.: с ил.; табл.

Т. II. [Първа-Четвърта] I-IV Студентски научни конференции: Избр. публ. – 2008. – 652 с.: с ил.; табл.

Т. III. [Първа-Четвърта] I-IV Студентски научни конференции: The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Русско-българо-английският словарь по библиотечной и информационнои дейността = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност. – 2009 (2010). – 886 с.: с ил.; табл.

Т. IV. [Четвърта] IV Студентска научна конференция. – 2009. – 648 с.: с ил.; табл.

Т. V. [Пета] V Студентска научна конференция. – 2010. – 894 с.: с ил.; табл.

Т. VI. [Шеста] VI Студентска научна конференция. – 2011. – 876 [1-64; 1-208 *СВ. О. П ИС*; 668] с.: с ил.; табл.

Т. VII. [Седма] VII Студентска научна конференция. – 2012. – 762 с.: с ил.; табл.

Съдържа и: **Свети отец Паисий Хилендарски.** История славянобългарская ...:

Информационен код на българската книжовност и литература: I. Аналитика (Историография).

Сигнифициран препис. Коментар. Именен показалец. Географски показалец. Тезаурус); II. Синтез

(Лексикална морфология. Семантика. Синтагматика. Синархия) / Обща ред. и епилег С. Денчев; Науч. ред., историография, коментар, именен показалец, географски показалец М. Куманов; Библиогр. и текстолог. ред., тезаурус, предисл., сигнифициран препис А. Куманова; Ез. ред., предисл., сигнифициран препис, послеслов (дейксис) Н. Василев; Терминолог. ред. Е. Томова, Д. Ралева, В. Велев; Справочно-информ. ред. М. Максимова, Ц. Найденова, А. Даскалов; Рец.: И. Теофилов, Н. Казански. // *Тр. на Студентското научно общество при СВУБИТ (София)*, Т. VI, 2011, с. 1-208 *СВ. О. ПИС* : ил. (Факлоносци ; II). – Юбил. изд., посветено на 60-год. на Държ. библиотекарски инст., днес: Унив. по библиотекознание и информ. технол.

Публ. и в: <<http://www.local.svubit.org>> – до 30.09.2010; от 30.09.2010: <<http://www.unibit.bg>>.

Рец.: *вж*: с. 14-15 на наст. изд.

1. Peignot, [Й.] G. Dictionnaire raisonné de Bibliologie, contenant : 1. L'Explication des principaux termes relatifs a la Bibliographie, a l'Art typographique a la Diplomatique, aus Langues, aux Archives, aux Manuscrits, aux Médailles, aux Antiquités, etc. ; 2. des Notices historiques détaillées sur les principales Bibliothèques anciennes et modernes; sur les différentes Sectes philosophiques; sur les plus célèbres Imprimeurs, avec une indication des meilleures éditions sorties de leurs presses, et sur les Bibliographes, avec la liste de leurs ouvrages ; 3. Enfin, l'exposition des différents Systemes bibliographiques, etc. Ouvrage utile aux Bibliothécaires, Archivistes, Imprimeurs, Libraires, etc. / Par ..., Bibliothécaire de la Haute-Saône, Membre-correspondant de la Société libre d'émulation du Haut-Rhin : [T. I-II + Suppl.]. – Paris : Renouard ; Chez Villier Libr., 1802-1804.

T. I. – 1802. – X, 472 p.

T. II. – 1804. – XII, 450, [6] p.

P. 256-280: Essai d'un Systeme bibliographique calqué sur les trois grandes divisions de l'Encyclopédie et précédé d'une notice sur l'ordre observé par *Bacon, d'Alembert et Diderot*, dans le tableau sommaire des connaissances humaines.

2. Walter, F. K. Abbreviations and technical terms used in book catalogs and in bibliographies. – Boston : Bost. Book Co., 1912. – XII, 167 p.

3. Vitale, P. H. Bibliography. Historical and Bibliothecal : A handbook of terms a. names : Pt 1-2. – Chicago : Loyola univ. pr., 1971. – IV, 251 p.

Pt 1 : Terms in the history of writing, printing, publishing, book collecting, book selling, and library development, p. 1-165.

Pt 2 : Names in the history of writing, printing, publishing, book collecting, book selling, and library development, p. 167-251.

4. Fumagalli, G. Vocabolario bibliografico / A cura di G. Boffito e di G. de Bernard. – Firenze : L. S. Olschki, 1940. – 452 p.

5. Dembowska, M. Terminologia bibliograficzna. // *Biul. Inst. Bibliogr.* (Warszawa), 1954, T. 4, N 5, s. 161-172.

6. Słownik terminologiczny informacji naukowej / Inst. Inform. Nauk, Techn. i Ekon. ; Kom. red. M. Dembowska, red., naczelny et al. – Wrocław etc. : Ossolineum, 1979. – 237 s.

7. Fedor, M. Rusko-slovenské = Slovensko-ruské knihovnícké a bibliografické slovník. – Martin : Matica slov., 1960. – 279 s.

8. Grónské, A. Pol'sko-slovenské knihovnícké slovník = Slovensko-pol'ské knihovnícké slovník. – Martin : Matica slov., 1966. – 420 s.

9. Kóbrt, J. Slovník teorie a metodiky bibliografie. – 2. přeprac. a dop. vyd. – Praha : Nór. knih. praze, 1990. – 128 p.

1. vyd. – 1978.

10. Slovník knihovnických termínů v řešti jazycích: český – ruský – polský – německy – anglicky – francouzsky. – Praha : Univ. knih. v Olomouci, 1958. – 636 p.
11. Lexico bibliografico / Bibl. Nac. de Měx., Inst. Bibliogr. Měx. ; Por J. B. Iguiniz. – Měxico, 1959. – 309 p.
12. Сахаров, В. Ф. и др. Англо-русский словарь библиотечных терминов / В. Ф. Сахаров, Т. П. Соколова ; Гос. публ. библ. им. М. Е. Салтыкова-Щедрина. – Ленинград, 1941. – 92 с.
13. Словарь библиотечных терминов : на рус., англ., нем. и фр. яз. / С предисл. Л. Б. Хавкиной. – Москва : Изд. Инст. библиотековед. Публ. библ. СССР им. В. И. Ленина, 1928. – 91 с.
14. Хавкина, Л. Б. Словари библиотечно-библиографических терминов : Англ.-рус., нем.-рус., фр.-рус. / С прил. сп. лат. терм. ; Под ред. П. Х. Кананова, Ю. И. Масанова и К. Р. Симона. – Москва : Изд. Всесоюз. кн. палаты, 1952. – 234 с.
15. Шамурин, Е. И. Словарь книговедческих терминов : Для библиотекарей, библиогр., раб. печ. и кн. торговли. – Москва : Сов. Россия, 1958. – 340 с.
16. Сарингулян, М. Х. Англо-русский библиотечно-библиографический словарь / Под ред. П. Х. Кананова и В. В. Попова. – Москва : Изд. Всесоюз. кн. палаты, 1958. – 286 с. : ил.
17. Симон, К. Р. Библиография : Осн. понятия и термины / Фундамент. библ. обществ. наук АН СССР. – Москва : Книга, 1968. – 160 с.
Перв. вариант рукоп. ст. „Библиография” от 1966 г. из словаря (с. 26-34) опубл. в избр. тр. авт. 1984 г. изд. (с. 174-187).
- Срв. и:*
Басин, О. Я. Полиграфический словарь. – Москва : Книга, 1964. – 388 с.
18. Landau, T. Encyclopedia of librarianship / Ed. by – 3. rev. ed. – New York : Hafner, 1966. – 484 p.
19. Книговедение : Энцикл. словарь / Ред. кол. Н. М. Сикорский (гл. ред.) и др. – Москва : Сов. энцикл., 1982. – 664 с. : ил., 12 л. ил.
20. Книга : Энциклопедия / Гл. ред. В. М. Жарков. – Москва : Большая Рос. Энцикл., 1999. – 800 с. : с цв. ил.
21. Glaister, G. A. An encyclopedia of the book. – Cleveland : World Publ. Co., 1960. – 484 p.
2. ed. compl. rev. – 1960 (Title: Glossary of the book).
22. [Glaister, G. A.] Glaister’s glossary of the book : Terms used in papermaking, printing, bookbinding a. publ. with notes on illuminated manuscripts and private presses. – 2. ed., compl. rev. – London etc. : Allen a. Unwin, 1979. – XVI, 551 p. : ill.
1. ed. – 1960 (Title: Glossary of the book).
23. Turner, M. C. The Bookman’s glossary / Ed. rev. a. enl. by – 4. ed. – New York : R. R. Bowker, 1961. – VIII, 212 p.
24. Punser, R. E. American dictionary of printing and bookmaking containing a history of these arts in Europe and America with definitions of technical terms and bibliographical sketchers. – Detroit : Gale research Co., 1967. – 591 p.
25. Avis, F. C. The bookman’s concise dictionary. – New York : Philos. libr., 1956. – 318 p.
Ster. repr. – 1975.

26. The bookman's glossary / Ed. by J. [J.] Peters. – 5. ed. – New York etc. : R. R. Bowker etc., 1975. – 196 p.

27. Harrod, L. M. The librarians' glossary of terms used in librarianship, documentation and the book crafts and reference book. – 4. rev. ed. – London : Deutsch, 1977. – 903 p.

28. A[merican] L[ibrary] A[ssociation] glossary of library and information science / Ed. H. Young. – Chicago : Amer. Libr. Assoc., 1983. – XVI, 245 p.

Срв. и:

Энциклопедия книжного дела / Ю. Ф. Майсурадзе, А. Э. Мильчин, Э. П. Гаврилов и др. – Москва : Юрист, 1998. – 536 с.

29. Делийска, Б. П. и др. Многоезичен речник по информатика и компютърна техника : Англ.-нем.-фр.-рус.-бълг. / Б. П. Делийска, К. Г. Пеева. – София : Булвест 2000, 1993. – 269 с.
Авт. отбелязани на гърба на загл. с. – Офс. изд.

30. Каменова, Б. Английско-български речник по информатика. – София : Литера Прима, 1995. – 295 с.

Състав. не е отбелязана на кор. – Офс. изд. – 2. изд. 2001. – 312 с.

31. Паскалев, Ж. Речник по информационни технологии : Англ.-фр.-нем.-рус.-бълг. – София : Стандартизация, 1995. – 402 с.

Кор. Английско-френски-немски-руско-български речник на стандартизираните термини по информационни технологии. – Офс. изд. – Библиогр. с. 400-402.

32. Илиев, А. Е. Френско-български речник на термините от микро-информатиката и Интернет : [1500 словоформи и 3000 словосъчетания]. – Габрово : Унив. изд. Васил Априлов, 2000. – 144 с.

Кор. загл. Dictionnaire franzaais-bulgare de la micro-informatique et de l'Internet. – Офс. изд. – Съдържа и Списък на около 100 адреса на интересни Интернет-сайтове и специализирани речници на френски език ; Някои видове файлови формати. – Библиогр. с. 142-143.

33. Илиев, А. Е. Френско-български и българско-френски речник на термините от информатиката и Интернет = Dictionnaire franzaais-bulgare bulgare-franzaais de l'informatique et de l'Internet. – Габрово : Унив. изд. Васил Априлов, 2003. – 261 с. : с табл., ил.

Кор. загл. Dictionnaire franzaais-bulgare bulgare-franzaais de l'informatique et de l'Internet. – Текст и на англ. ез. – Офс. изд. – Библиогр. с. 258-259.

34. Англо-български речник на термини в телекомуникациите и информационните технологии : Т. 1-2 / Ред. А. Ненков и др. – София : Бълг. телекомуникационна компания ЕАД, 2001. – Други ред.: К. Конов, М. Петкова. – Изд. на БТК ЕАД. НИИ по съобщенията. Център за информ. и док.

Т. 1. А-Л. – 408 с.

Т. 2. М-З. – 412 с.

35. Английско-български политехнически речник = English, Bulgarian technical dictionary / С. Г. Семерджиев и др. – 2. прераб. и доп. изд. – София : Техника, 1992 (отпеч. в Украйна). – 1080 с.

Други авт.: Г. С. Николов, А. М. Кирчев, С. А. Ангелов, Л. Ц. Иванов, М. В. Филипова, Л. Г. Манолова, Г. К. Захариев, отбелязани на гърба на загл. с. – 1. изд. 1984.

Английско-български политехнически речник / С. Г. Семерджиев и др. – 2. прераб. и доп. изд. – София : Техника, 1995. – 1080 с.

Кор. Английско-български политехнически речник ; English-Bulgarian technical dictionary. – Офс. изд. – Свържи с N 3880 на Бълг. книгопис, 1992.

Други авт.: Г. С. Николов, А. М. Кирчев, С. А. Ангелов, Л. Ц. Иванов, М. В. Филипова, Л.

Г. Манолова, Г. К. Захариев, отбелязани на гърба на загл. с. – 1. изд. 1984.

Врабчев, Н. Х. Допълнение към Английско-български политехнически речник : Информатика ; Телекомуникации ; Радиоелектроника = Supplement to English-Bulgarian technical dictionary : Informatics ; Telecommunications ; Radioelectronics. – София : Техника, 2001. – 264 с. Авт. не е отбелязан на кор. – Офс. изд.

36. Българско-английски речник на термини в телекомуникациите и информационните технологии : Т. 1-2 / Ред. А. Ненков, К. Конов. – София : Бълг. телекомуникационна компания ЕАД, 2002. – В кн. означено 3. доп. и прераб. изд. – Изд. на БТК. НИИ по съобщенията. Център за информ. и док.

Т. 1. А-Н. – 351 с.

Т. 2. О-Я. – 337 с.

37. Тодоров, Г. С. Информатика, компютри, комуникации, Интернет : Англ.-бълг. терминолог. речник на съкр. – 2. прераб. и доп. изд. – В. Търново : Абагар, 2002. – 285 с. : с табл.

1. изд. 1998 със загл. Английско-български речник на съкращенията в областта на компютърната техника и комуникации. – Офс. изд. – Съдържа и Някои често срещани формати на файлове ; Някои общоприети съкращения от символния език на Интернет ; Международни технически комитети ; Международни научни конференции, симпозиуми и семинари.

38. Барова, Ц. П. Немско-български речник по библиотечно дело. – София : Акад. изд. Проф. Марин Дринов, 1994. – 131 с.

Офс. изд. – Библиогр. с. 129-130 ; Предм. показалец.

39. Англо-български тълковен речник : На съвр. термини в телекомуникациите и информ. технологии / Състав. В. Велев и др. ; Ред. А. Ненков и др. – София : Бълг. телекомуникационна компания, 2000. – 522 с.

Други състав.: Е. Ненкова, Й. Илиев, С. Попов, Т. Миладинова, Ч. Димитров, Ц. Сергиева ; Други ред. : К. Конов, М. Петкова. – Офс. изд. – Съдържа и Българо-английски терминолог. речник. Изд. на БТК. НИИ по съобщенията. Център за информ. и документация.

40. Михайлов, И. Л. Информационни системи и технологии : Енцикл. речник. – В. Търново : Книгоиздателство Асеновци, 2006. – 327 с. : с ил.

Авт. не е отбелязан на кор. – Офс. изд.

41. Койчева, Е. Глосар на термините по информационно търсене. – София : Унив. изд. Св. Кл. Охридски, 2006. – 124 с.

Библиогр. с. 121-123.

Срв. и:

Англо-русский полиграфический словарь / Под общ. ред. А. А. Тюрина. – Москва : Физматгиз, 1962. – 450 с.

Елизаренкова, Т. П. Англо-русский словарь книговедческих терминов. – Москва : Сов. Россия, 1962. – 510 с.

Русско-английский словарь книговедческих терминов : 9300 терминов / Сост. Т. П. Елизаренкова. – Москва : Сов. энцикл., 1969. – 264 с.

Словарь терминов по информатике на русском и английском языке / Г. С. Жданова, Е. С. Колобродова, В. А. Полушкин и др. – Москва : Наука, 1971. – 360 с.

Международный центр научной и технической информации : Терминолог. словарь по информатике. – Москва : МЦНТИ, 1975. – 752 с.

Терминологическое пособие по теории и методике применения УДК : Словарь терминов с

- определениями на англ., нем., франц., исп. языках. – Москва : ВИНТИ, 1986. – 511 с.
- Борковский, А. Б. Англо-русский словарь по программированию и информатике : [С толкованиями] : Ок. 6000 терминов. – 2. изд., стереотип. – Москва, 1990. – 332 с.
- Краткий англо-русский технический словарь / Ю. А. Кузьмин, В. А. Владимиров, Я. Л. Гельман и др. – Москва : ММПШ, 1992. – 416 с.
- Курьянов, Е. И. Англо-русский словарь по средствам массовой информации : [С толкованиями]. – Москва : Международная школа переводчиков, 1993. – 320 с.
42. ISO 704:2000. Terminology work – Principles and methods.
 43. ISO 860:2007. Terminology work – Harmonization of concepts and terms.
 44. ISO 1087-1:2000. Terminology work – Vocabulary. Part 1. Theory and application.
 45. ISO 1087-2:2000. Terminology work – Vocabulary. Part 2. Computer applications.
 46. ISO 5127:2001. Information and documentation – Vocabulary.
 47. БДС ISO 1087-1:2008. Работа с терминология. Речник. Част 1. Теория и приложение.
 48. БДС ISO 1087-2:2008. Терминологична дейност. Речник. Част 2. Компютърни приложения.
 49. БДС ISO 5127:2007. Информация и документация. Речник.
 50. Шопов, Ив. Списък на български книги на нововъзраждаемата българска писменост в XIX-й век. // *Цариградски вестник*, N 99, 6 септ. 1852.
 51. Каравелов, Л. Болгарская журналистика. // *Московские ведомости*, 1862, N 153; 154.
 52. Иречек, К. Книгопис на българската книжнина 1806-1870. – Виена, 1872.
 53. Йовчев, Ил. Каталог на книгите в Областната [Пловдивска] библиотека, постъпили до 1 януарий 1885 / Състав. ... – Пловдив, 1885.
 54. Теодоров-Балан, Ал. Книгопис. // *Периодическо списание на Бълг. книжовно дружество*, 1885, N 16.
 55. Иванов, Ю. Български периодически печат от Възраждането му до днес 1844-1890 : Кн. I-III / Нареща и издава – София, 1891.
 56. Теодоров-Балан, Ал. Български книгопис : Дял първи : От времето на първата българска печатна книга до последната Руско-турска война (1641-1877). – [София], 1893.
 57. Теодоров-Балан, Ал. Библиографически бюлетин на книгите, списанията и вестниците, постъпили в Софийската народна библиотека 1897. // *Български преглед*, 1898, N 10.
 58. Спространов, Евтим. Български книгопис за 1898 : 1. Книги. 2. Списания. 3. Вестници. // *Периодическо списание на Бълг. книжовно дружество*, 1899, N 59.
 59. Протич, Андрей. Опис на българските периодични издания в Народната библиотека в София. 1844-1890. – София, 1903.
 60. Теодоров-Балан, Ал. Български книгопис за сто години : 1806-1905. – София, 1909.

61. Мързев, Ст. М. Показалец на социал-икономическата ни литература : Брошури, статии и антрефилета до време на Освобождението, 1877 г. – София, 1908.
62. Библиографически бюлетин за депозираните в Софийската народна библиотека книги, вестници и списания, за 1906-1907. – София, 1910.
63. Михов, Никола. Населението на Турция и България през XVIII и XIX в. : Т. 1. – София, 1915.
64. Цонев, Б. Опис на славянските ръкописи и старопечатни книги в Пловдивската народна библиотека / Състав. – София, 1920.
65. Вакарелски, Хр. Съчинения по славянска филология и литературна история и критика в българския печат от 1910-1920 г. // *Изв.* на Семинара по славянска филология, 1921.
66. Герчев, Хр. Библиография на литературната история и критика у нас за времето от 1900-1910. // *Сборник* на БАН. Клон Ист.-филол. и филос.-обществ., 1921.
67. Начов, Н. Добавки и поправки към „Опис на старите печатни български книги“. // *Развигор*, N 110, 24 март 1923.
68. Погорелов, В. Опис на старите печатни български книги (1802-1877). – София, 1923.
69. Михов, Никола. Населението на Турция и България през XVIII и XIX в. : Библиогр.-статист. изследване : Т. 2. – София, 1924.
70. Библиографически бюлетин за депозираните в Софийската народна библиотека книги, списания и вестници през 1919-1923. – София, 1925.
71. Библиографически бюлетин за депозираните книги в Софийската народна библиотека, за 1924-1925. – София, 1926.
72. Библиографически бюлетин за депозираните в библиотеката периодически издания за 1928. – София, 1929.
73. Михов, Никола. Населението на Турция и България през XVIII и XIX в. : Библиогр.-статист. изследване : Т. 3. – София, 1929.
74. Димчевска, М. Българска кооперативна книжнина. – София, 1931.
75. Ильинский, Гр. Опыт систематической Кирилло-мефодиевской библиографии. – София, 1934.
76. Михов, Никола. Населението на Турция и България през XVIII и XIX в. : Библиогр.-статист. изследване : Т. 4. – София, 1934.
77. Иванов, Сава Н. Библиография за Черно море и крайбрежието му. – Варна, 1940.
78. Стоянов, Маньо. Българска възрожденска книжнина : Аналитичен репертоар на бълг. книги и период. издания : 1806-1878 : Т. 1-2 / Състав. ... ; Под ред. на Александър Бурмов. – София, 1957-1959.
В каталога на НБКМ опис. на загл.
79. Иванчев, Димитър П. Български периодичен печат : 1844-1944 : Анотиран библиогр. указател : Ч. 1-3 / Състав. ... със сътрудничеството на колектив при Бълг. библиогр. инст. консултанти и рецензенти ; Обща ред. Т. Боров и др. – София, 1962-1969. – (Български

библиографски институт „Елин Пелин” : Поредица Библиографии ; 20)

80. Спасова, Мария В. Български периодичен печат : 1944-1969 : Т. 1-3 / Състав. ... ; Ред. Димитър Иванчев. – София, 1975.

81. Библиография на българската библиография : 1852-1944 / Състав. Христо Тренков и др. ; [С предг. от Зорница Петкова]. – София, 1981.

Други състав.: З. Петкова, Ст. Кънчев, К. Ставрев. – Показалци / К. Ставрев.

11 септември 2009 г.

Проф. д.п.н. Александра Куманова

$$\begin{matrix} A & E & R \\ P & B & B \end{matrix}$$

**ЯВЕН ЕЗИК
ИЛИ ЕТИМОЛОГИЧНОТО ЗНАНИЕ
НА БИБЛИОТЕЧНАТА И ИНФОРМАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ**

**(Дейксис на езиковия редактор на триезичния речник
и настоящото издание)**

И трите основни корпуса на триезичния англо-руско-български речник (София, 2010 г.) (*вж: с. 17-57 на наст. изд.*), както и целият му инструментариум – предисловия и справочен апарат – осмислят библиотечно-информационната сфера като принципно комплексна област, съдържаща в себе си знание по:

1) всички нейни относително самостоятелни компоненти (библиотекознание – книгознание – полиграфия – архивистика – документалистика – библиография – библиографоведение – информатика – информационни технологии ...);

2) всички равнища на разглеждане на тези компоненти в макросистемата на библиотечно-информационната сфера (национално – регионално – международно);

3) всички нива на съответствие на информационното моделиране (фактологично – първичнодокументално – вторичнодокументално – метасистемно – философско).

Областта на именуване на информационните обекти на естествени езици – като феномен на хуманитарното универсално интерактивно знание – е разкрита чрез

този речник и чрез неговата методологична платформа, представена в предисловието на главния редактор на изданието – проф. Александра Куманова, в контекста на идеята за единство на света, изграден от много равнища и на два кардинални проблема:

- полифонията на интерпретацията на признаците на обектите;
- извеждането на структурата форма на тези обекти.

Универсалното познание на библиотечно-информационната сфера е оценено като вкоренено интердисциплинарното – универсално и хуманитарно – философско-научно движение на XX-XXI в.

Показано е използването в учебно-педагогическия процес в УНИБИТ от 2005 г. на изданието:

Англо-русский словарь по библиотечной и информационной деятельности = English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology / Состав. и рук. проекта Дж. Ричардсон (США); Под ред. Э. Р. Сукиасяна, В. В. Зверевича (Россия). – Санкт-Петербург, 2005.

В периода 2005-2009 г. по дисциплините „Инфосфера: Когнитология”, „Методи на научните изследвания”, „Библиографско измерение на знанието” и др. този речник е переписан на ръка и на компютър; преведен е на български език и е изучен и коментиран.

Оформянето му за печат е достигнато в многочислени научно-практически консултации с водещите специалисти на България, Русия и САЩ.

В процеса на неговото полиграфско изпълнение към 2010 г. взимат участие 421 студента, включени в ежегодните студентски научни конференции на университета (имената на които се виждат в Именния показалец към том V на „Трудовете на СНО при УНИБИТ”).

Историографският свод на източниците е представен на 20 езика, които е било необходимо да бъдат прегледани в процеса на работата.

Изложена е историята на създаването на англо-руския речник (90-те г. на XX в.) от 2005 г. и англо-руско-българския, руско-българо-английския и българо-англо-руския по библиотечна и информационна дейност от 2010 г.

Описана е структурата на трите книги на изданието от 2010 г. и е разкрита концепцията на неговата интелектуална лаборатория, методика на изпълнение (въвеждане на нови думи; осъществяване на пермутация; използване на принципи на организация на три верси).

Изведена е обектно-предикатната (ПОНЯТИЕ/ТЕРМИН – АДРЕСАТ/АДРЕС) същност на речника, която е:

- учебно-педагогическа (студенти, изучаващи дисциплините на информационно-комуникативния цикъл на знанието);
- теоретико-изследователска (изследователи на онтологичните, гносеологичните и лингвистичните структури на библиотечно-информационното дело);
- информационно-търсеща (информационни архитекти, библиотекари, специалисти в различни направления на комплексната системна сфера на библиотекознанието, книгознанието, полиграфията, архивистиката, документалистиката, библиографията, библиографознанието, информатиката, информационните технологии ...), развивана като компонент на ноосферата;

- практическа (специалисти в областта на софтуера на многоезиковото информационно моделиране);

- справочно-търсеща (всички изброени по-горе ползватели на информация).

Изтъкната е ролята на речниците – от типа на представения – за пребиваване на индивида в непосредствен диалог с инфосферата без посредници.

Самият речник е разкрит като инструмент във вид на лингвистично семиологично цяло на библиотечно-информационното дело, изграден от 13 000 взаимосвързани понятия, конфигурирани в 39 000 триезични вериги, чиито рудименти имат възможност грандиозно да съвпадат с универсалния поток на културата като знаково образование на ноосферата.

Всеки контекст на речника (**библиотекознание, книгознание, полиграфия, архивистика, документалистика, библиография, библиографознание, информатика, информационни технологии**) може да се наблюдава в съответствие с останалите. Такъв е случаят с докладваните **изследвания на ежегодния научен форум на Студентското научно общество (СНО) при УНИБИТ (NN 539-547)** [1], които позволяват чрез езиковите филтри на български, руски и английски език да се достигне до ценна синтезирана статистическа информация (*вж: Табл. и Граф. 1-4 към Табл., публикувана в том VII на Тр. на СНО при УНИБИТ*) [2].

Речникът фиксира информационно-комуникативна ситуация, поставена в естествена езикова среда, боравеща с общо 39 000 морфологични единици (думи и словосъчетания), структурирани в специализирани **термини** [3] и **понятия** [4]. Всичко това се вижда отчетливо в представяната **Табл.**, подготвена за илюстрация по българо-англо-руската структура на лексикалните трасета.

Статистическият анализ, построен върху емпиричните проучвания на лексикалната маса на речника [1-2, 5], води до следните обобщения за количествените характеристики на наблюдаваните лексикални езикови съотношения (разрези, които семантично се пресичат и/или частично съвпадат), които имат следната динамика:

1) термините и понятията, използвани на:

- английски език: при обозначаването на **библиотечно-информационната сфера** с най-голяма интензивност се разпределят в областта на **библиотекознанието**; следва – **библиографията**; на трета позиция се намират **книгознанието, библиографознанието, архивистиката, информационните технологии**; на четвърта – **информатиката**; на пета – **полиграфията**;

- руски език: при фиксирането на **библиотечно-информационната сфера** с най-голяма интензивност се разпределят в областта на **библиотекознанието**; следва – **библиографията**; на трета позиция са **информационните технологии, архивистиката, книгознанието, библиографознанието**; на четвърта – **информатиката** и **документалистиката**; на пета – **полиграфията**;

- български език: при представяне на **библиотечно-информационната сфера** с най-голяма интензивност се разпределят в областта на **библиотекознанието**; следва – **библиографията**; на трета позиция са **архивистиката** и **книгознанието**; на четвърта – **библиографознанието, документалистиката, информационните технологии**; на пета – **информатиката**; на шеста – **полиграфията**;

2) Доминиращото в трите езика количествено измерение на **библиотековедската**

Таблица

**ТЕРМИНИ И ПОНЯТИЯ ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ, КНИГОЗНАНИЕ,
ПОЛИГРАФИЯ, АРХИВИСТИКА, ДОКУМЕНТАЛИСТИКА, БИБЛИОГРАФИЯ,
БИБЛИОГРАФОЗНАНИЕ, ИНФОРМАТИКА, ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ,
ОТРАЗЕНИ НА БЪЛГАРСКИ, АНГЛИЙСКИ И РУСКИ ЕЗИК
В „БЪЛГАРО-АНГЛО-РУСКИ РЕЧНИК
ПО БИБЛИОТЕЧНА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ”**

(Статистически разрез)

Пореден N на изследването	Контекст	Термини и понятия, представени на <u>български</u> език	Фиксирани чрез термини и понятия, представени на <u>английски език</u>	Фиксирани чрез термини и понятия, представени на <u>руски език</u>
1	Библиотекознание	3338 78,21 %	3584	3821
2	Книгознание	2198 50,73 %	2301	2267
3	Полиграфия	1362 31,4 %	1549	1422
4	Архивистика	2297 53,01 %	2211	2305
5	Документалистика	1969 45,44 %	3982	2007
6	Библиография	2620 60,46 %	2824	2524
7	Библиографознание	2045 49,45 %	2248	2261
8	Информатика	1618 37,34 %	1823	2037
9	Информационни технологии	1937 44,70 %	2139	2325

лексика е с най-висок относителен ръст в трасето на **руския език**, следван от **английския**; на трета позиция е **българският език**; разпределението на данните по всяка една от останалите сфери е следното:

- след **библиотекознанието** документалистиката и **библиографията** се налагат като най-обемните в лексикално отношение сфери – най-висок при тях е ръстът на термините и понятията, фиксирани на **английски език**, следвани от аналогични на **български и руски език**;
- **архивистиката, книгознанието и библиографознанието** заемат следващата

позиция; тук **книгознанието** е по-обемно на **английски език**, **архивистиката** – на **български и руски език**, **библиографознанието** – на **английски и руски език**;

- **информационните технологии и информатиката** са следващи в класацията – водещ е **руският език**, следван от **английския**, на трета позиция е **българският**;

- **полиграфията** е на последна позиция – тук лидерът е **английският език**, след него е **руският**, на последно място е **българският език**.

Благодарение на ризомно-ретикулярната методология на триезичния речник е осъществена принципната съизмерност на лексикалните трасета на трите наблюдавани езика, която може да бъде проведена по всеки (който и да е от тях) компонент на тези езикови магистрали!

Библиотекознанието се очертава като традиционна универсална професионална сфера за библиотечно-информационното дело.

Документалистиката и библиографията са културните аналози и измерители на библиотекознанието.

Полиграфската сфера, чиито термини и понятия са едни от най-архаичните във времето (XV-XXI в.) (след библиотекознанието, библиографията и архивистиката), заема последно по лексикален обем място в класацията.

Лексиката в областта на модерните научно-практически и терминологично-понятийни сфери, каквито са **информатиката и информационните технологии**, догонва ръста на „класическите” информационно-комуникативни сфери.

Следва да се отбележи специално, че **многоезиковите терминологични речници** по библиотекознание са важна съставка на библиологичната схема – на ризомата (естествено възникналото ментално разклонение от връзки), която стои в основата на библиотечно-библиографската социосфера.

Посредством тези речници – чрез компаративистичната терминология – може да се наблюдава съществуващата ризомна връзка между компонентите на социосферата и глобалната планетарна **информационна среда**. Именно в тяхното семантично ядро – фиксирано чрез естественото родство на езиците и коренните морфемии, съхранени в техните лексеми – се извършва непрестанната семантизация и пресемантизация на информационните феномени. Тук библиотечно-библиографските термини и понятия са **лингвистична хиперструктура на инфосферата**.

Езиковата хиперструктура на инфосферата е най-дълбоката структура на информационните комуникации.

Обучението чрез нея е фундаментално, интересно и винаги креативно, защото моделирането ѝ е плод от квинтесенцията на компаративистичната лингвистика и информатиката. Това са най-развитите и най-авангардните форми на интердисциплинарното знание, които на практика откриват пътя към осъществяването на онези интелектуални практически и теоретични ИГРИ на човечеството, които през 30-те и началото на 40-те години на XX в. видният германски хуманист **Херман Хесе** – преди епохата на „информационния взрив” на ноосферата, станал във втората половина на същия век и разпространяващ се и днес – **определя като „един вид високоразвит таен език, в който участват много науки и изкуства (Подчертаното – мога. – Н. В.)”** [6].

С разкриващото се ниво на компаративистичната терминология на XXI в., към

което принадлежи и тази на библиотечно-информационната сфера, чрез триезичния англо-руско-български речник (София, 2010 г.), имаме проява на **разновидност на ЯВНИЯ ЕЗИК НА ЕТИМОЛОГИЧНОТО ЗНАНИЕ**, което обобщава представите ни за динамичната мисловност на планетата, фокусирана от многоезичните речници.

1. Срв.: представените на VII Студентска научна конференция и изложба „Информацията – фактор, мисия, истина” („The information – factor, mission, truth”) изследвания: **Библиотекосведският** контекст на „Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) – фрагмент от „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност : Панорама / И. Петров и др. (N 539). // *Тр. на Студентско научно общество при УНИБИТ* (София), Т. VII, 2012, с. 194-196. – Др. авт.: Р. Иванова, Д. Ширкова, Л. Иванова-Поппетрова; **Ангелов**, З. и др. Книгосведският контекст на „Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) – фрагмент от „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност : Вътрешна архитектура / З. Ангелов, Е. Стоянова, С. Димчева (N 540). // *Пак там*, Т. VII, 2012, с. 197-198; **Соколова**, С. и др. Полиграфският контекст на „Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) – фрагмент от „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност : Обща скица / С. Соколова и др. (N 541). // *Пак там*, Т. VII, 2012, с. 199-202. – Др. авт.: Е. Данева, Г. Каламова, В. Новакова, С. Деков; **Представяне** на проблематиката по архивистика в „Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) – фрагмент от „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност : Общ план / Д. Стойнева и др. (N 542). // *Пак там*, Т. VII, 2012, с. 203-205. – Др. авт.: И. Николова, Р. Георгиева, С. Митева; **Панорама** на документалистиката в „Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) – фрагмент от „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност : Общ план / Г. Димитрова, К. Стоянов, А. Стратиева (N 543). // *Пак там*, Т. VII, 2012, с. 206-207; **Библиографският** контекст, представен в „Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) – фрагмент от „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност : Концептуални проблеми / Е. Данева и др. (N 544). // *Пак там*, Т. VII, 2012, с. 208-210. – Др. авт.: Ц. Савова, Д. Топузова, А. Стоянова; **Библиотекосведският** контекст на „Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) – фрагмент от „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност : Панорама / И. Петров и др. (N 539). // *Пак там*, Т. VII, 2012, с. 194-196. – Др. авт.: Р. Иванова, Д. Ширкова, Л. Иванова-Поппетрова; **Владимиров**, Б. и др. Полето на информатиката, присъстващо в „Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010) – фрагмент от „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност : Панорама / Б. Владимиров, К. Дойчинова, В. Греков (N 546). // *Пак*

там, Т. VII, 2012, с. 214-216; **Григоров, В.** и др. Областта на информационните технологии, отразена в „Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност“ (София, 2010) – фрагмент от „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност“ : Панорама / В. Григоров, Д. Желязков, Д. Асенова (N 547). // *Пак там*, Т. VII, 2012, с. 217-218.

2. **Трудове** на Студентското научно общество при Университета по библиотекознание и информационни технологии: Т. VII. [Седма] VII Студентска научна конференция. – София, 2012, с. 74-76.

3. **Термин** (*лат.* terminus, „предел“, „граница“):

1) думи или словосъчетания, които се употребяват в специфичната терминология в различни сфери на човешкото познание и дейност като наименование на предмет, явление, свойство, процес или отношение;

2) в логиката – название, употребявано за означаване на съставните елементи на съждението: субекта, предиката и обекта.

4. **Понятие** – една от основните форми на мислене, в която обобщено са представени съществените признаци на предмети и явления.

Функциите на понятието са да разделя, идентифицира и класообразува.

Понятието е продукт и средство на мисленето.

5. **Триезичен** речник по библиотечна и информационна дейност [Редуц. публ. – Рец. за Том III на Тр. на СНО при УНИБИТ: „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology“ (С., 2010) – докл., представен на VI Студентска науч. конф. на УНИБИТ, 20.05.2011 г.] / С. Денчев и др. // *Тр.* на Студентското научно общество при УНИБИТ (София), Т. VII, 2012, с. 71-80: табл., граф. – Др. авт.: А. Куманова, Н. Казански, Н. Василев, М. Максимова.

Срв.: ... [Редуц. публ. – Рец. за Том III на Тр. на СНО при УНИБИТ: „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology“ (С., 2010) – ...] / С. Денчев и др. // *Издател*: Науч. сп. за книгата, 2011, N 1-2, с. 52-57, с ил. – Др. авт.: А. Куманова, Н. Казански, Н. Василев, М. Максимова.

6. **Хесе, Х.** Игра на стъклени перли : (Опыт за животопис на Magister Ludi Йозеф Кнехт заедно с неговите съч.) : [Роман-утопия] [1930-1942 г.] / Прев. от нем. Н. Попова. – София, 1980, с. 34.

11 януари 2012 г.

Д-р Николай Василев

$A^E R$
 $P^B B$

СЪДЪРЖАНИЕ

<p>Международна хуманитарна интеракция от най-висш порядък: Поетика на ризомно-ретикуларната методология: Първият триезичен речник по библиотечна и информационна дейност на XXI век</p>	9
<p>Когнитология на компаративистичната терминология по библиотечна и информационна дейност (Към проблема за създаването на англо-руско-български речник): Панепистемия на библиотечно-информационната сфера: Триезичният речник – тектоничен ментален етимологичен прибор</p>	17
<p>Явен език или етимологичното знание на библиотечната и информационната дейност (Дейксис на езиковия редактор на триезичния речник и настоящото издание)</p>	59
<p>Анотация</p>	69

$$\begin{matrix} A & E & R \\ P & B & B \end{matrix}$$

КОГНИТОЛОГИЯ НА КОМПАРАТИВИСТИЧНАТА ТЕРМИНОЛОГИЯ ПО БИБЛИОТЕЧНА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

(Към проблема за създаването на англо-руско-български речник)

Панепистемия
на библиотечно-информационната сфера:
Триезичният речник –
тектоничен ментален етимологичен прибор

*Юбилейно издание, посветено на 250-годишнината
от написването на „История славяноболгарская ...”
от Св. о. Паусий Хилендарски*

Проф. д. педаг. н. Александра Куманова

АНОТАЦИЯ

Речникът фиксира информационно-комуникативна ситуация, поставена в естествена езикова среда, боравеща с общо 39 000 морфологични единици (думи и словосъчетания), структурирани в специализирани термини и понятия:
[1] The **English** – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-българският словарь по библиотечной и информационной деятельности

= Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност / Compil.: J. V. Richardson, E. R. Sukiasian, V. V. Zverevich, A. Kumanova; Managing ed.: S. Denchev; Ed.-in-Chief: A. Kumanova; Ed. Board: R. Burger, C. E. Gribble, I. L. Lynden, P. Polansky, B. L. Schaffner, Y. L. Shraiberg, N. Vasilev, M. Maximova, T. Naydenova, S. Boycheva, A. Daskalov, R. Simeonova, T. Dermendzhieva, D. Raleva, B. Nikolova; Graph. ed.: N. Vasilev, B. Nikolova, B. Apostolova; Techn. ed.: N. Vasilev, V. Stefanova; Rev.: F. Mainhard, N. Kazanski, M. Mladenova, D. Christozov; [2] The **Russian** – Bulgarian – English Dictionary of Library and Information Terminology = Русско-българо-английски словарь по библиотечной и информационной деятельности = Руско-българо-английски речник по библиотечна и информационна дейност / Сост.: Э. Р. Сукиасян, В. В. Зверевич, А. Куманова, Д. В. Ричардсон; Отв. ред.: С. Денчев; Гл. ред.: А. Куманова; Ред. коллегия: Р. Бургер, Ч. Гриббл, И. Л. Линден, П. Полански, Б. Шаффнер, Я. Л. Шрайберг, Н. Василев, М. Максимова, Ц. Найденова, С. Бойчева, А. Даскалов, Р. Симеонова, Т. Дерменджиева, Д. Ралева, Б. Николова; Граф. ред.: Н. Василев, Б. Николова, Б. Апостолова; Техн. ред.: Н. Василев, В. Стефанова; Рец.: Ф. Майнхард, Н. Казански, М. Младенова, Д. Христов, С. Илиева; [3] The **Bulgarian** – English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology = Болгаро-англо-русский словарь по библиотечной и информационной деятельности = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност / Състав.: А. Куманова, Д. В. Ричардсън, Е. Р. Сукиасян, В. В. Зверевич; Отг. ред.: С. Денчев; Гл. ред.: А. Куманова; Ред. колегия: Р. Бургер, Ч. Грибъл, И. Л. Линден, П. Полански, Б. Шафнер, Я. Л. Шрайберг, Н. Василев, М. Максимова, Ц. Найденова, С. Бойчева, А. Даскалов, Р. Симеонова, Т. Дерменджиева, Д. Ралева, Б. Николова; Граф. ред.: Н. Василев, Б. Николова, Б. Апостолова; Техн. ред.: Н. Василев, В. Стефанова; Рец.: Ф. Майнхард, Н. Казански, М. Младенова, Д. Христов, С. Илиева. – София: За буквите – О писменехъ, 2010 с. – 886 с.: с ил. – Тр. на Студентското научно общество при Унив. по библиотекознание и информ. технол. : Том III. – Юбил. изд., посветено на 60-год. на Държ. библиотекарски инст., днес: Унив. по библиотекознание и информ. технол.

Комплексно-сравнителният обзор на свода справочната литература – и сред него на енциклопедите и различните понятийно-терминологични, езикови и други подобни речници (изучени в ретикулата */вж по-долу/* на концептуалната синтаagma на библиотечно-информационното дело като планетарно явление), моделиращи в общокултурно и терминологично отношение информационната среда, обхвана картина от три групи издания:

- I-ва група издания – терминологични речници, започваща с известния речник от началото на XIX в. на Е. Г. Пеньо (1802 г.), речниците на XX в. на: Ф. К. Уолтър (1912 г.), П. Х. Витали (1971 г.) в САЩ; Дж. Фумагали (1940 г.) в Италия; М. Дембовска (1954 г.) и (1979 г.) в Полша; М. Федор (1960 г.), А. Гронски (1966 г.), Й. Кабрт (1978, 1990 г.) в Словакия (Чехословакия); големите авторски колективи – в Чехословакия (1958 г.) и Мексико (1959 г.); В. Ф. Сахаров и Т. П. Соколова (1941 г.), Л. Б. Хавкина (1928 г.) и (1952 г.), Е. И. Шамурин (1958 г.), М. Х. Сарингулян (1958 г.), К. Р. Симон (1968 г.) в Русия...

- II-ра група издания – енциклопедични речници, обхващаща знаменитата и многократно преиздавана библиотековедска енциклопедия на Т. Ландау (1966 г.),

енциклопедичния речник „*Книговедение*” под ред. на Н. М. Сикорский (1982 г.) и енциклопедия „*Книга*” под ред. на В. М. Жарков; енциклопедичните речници на книгата (Г. А. Глайстър) (1960 г.); „*Кратък речник на книгата: Термини, използвани в производството на хартия, печатането, подвързията с бележки за старите ръкописи и частните издателства*” (Г. А. Глайстър) (1979 г.); „*Кратък книгоиздателски речник*” (М. К. Търнър) (1961 г.); „*Американски речник по книгопечатане и книгоиздаване, съдържащ историята на тези изкуства в Европа и Америка с дефиниции на техническите термини и библиографски скици*” (Р. Е. Пънсър) (1967 г.); „*Кратък книгоиздателски речник*” (Ф. К. Ейвис) (1975 г.), (под ред. на Дж. Дж. Питърс) (1975 г.); „*Кратък библиотечен речник на термините, използвани в библиотекознанието, документацията, книгознанието и справочните издания*” (Л. М. Херод) (1977 г.); „*Кратък речник по библиотечна и информационна наука на Американската библиотечна асоциация*” (под ред. на Х. Юнг) (1983 г.) в САЩ...

- III-та група издания, включваща езикови терминологични речници – по информатика, информационни технологии и компютърна техника, публикувани в България: многоезични по информатика и компютърна техника (Б. П. Делийска, К. Г. Пеева) (2000 г.), англо-български по информатика (Б. Каменова) (1995 г.), англо-френско-немско-руско-български по информационни технологии (Ж. Паскалев) (1995 г.), френско-български по микро-информатика и интернет (А. Е. Илиев) (2000 г.), френско-български и българо-френски по информатика и интернет (А. Е. Илиев) (2003 г.); сред езиковите терминологични речници се срещат и специализирани – на термини в телекомуникациите и информационните технологии – англо-български (под ред. на А. Ненков, К. Конов, М. Петкова) (2001 г.) (Ст. Семерджиев и др.; Н. Х. Врабчев) (1992, 1995, 2001 г.) и българо-английски (под ред. на А. Ненков, К. Конов) (2002 г.), както и англо-български на съкращенията (Г. С. Тодоров) (2002); в тази група има и речник по библиотечно дело – немско-български (Ц. П. Барова) (1994 г.), както и тълковни речници – по телекомуникации и информационни технологии: англо-български (В. Велев, Е. Ненкова, Й. Илиев, С. Попов, Т. Миладинова, Ч. Димитров, Ц. Сергиева; под ред. на А. Ненков, К. Конов, М. Петкова) (2000 г.); има и енциклопедични речници – по информационни системи и технологии (И. Л. Михайлов) (2006 г.); глосар на термините по информационно търсене (Е. Койчева) (2006 г.).

Специална група издания в работата над тази книга станаха международните стандарти, разглеждани като семантично цяло, чиято логика на движение на мисълта по терминологичната езикова работа, резонираща в нивото на съответните ISO и БДС, бе използвана тук:

- **ISO** (ISO 704:2000, ISO 860:2007, ISO 1087-1:2000, ISO 1087-2:2000, ISO 5127:200) и
- **БДС ISO** (БДС ISO 1087-1:2008, БДС ISO 1087-2:2008, БДС ISO 5127:2007).

Отделна група издания – свързана с детерминирането на традициите, фундаращи езиковия корпус на български език в триезичния речник във връзка с формирането на понятийната култура в областта на библиотечното и информационното дело – са изданията на ретроспективната библиография на България, представени в обобщен вид и пределно лаконично тук: Ив. Шопов (1852 г.), Л. Каравелов (1862 г.), К. Иречек (1872 г.), Ил. Йовчев (1885 г.), Ал. Теодоров-Балан

(1885 г.), Ю. Иванов (1891 г.), Ал. Теодоров-Балан (1893 г.); 1898 г., Евт. Спространов (1899 г.), Андр. Протич (1903 г.), Ал. Теодоров-Балан (1909 г.), Ст. М. Мързев (1908 г.), Библиографически бюлетин за депозираните в Софийската народна библиотека книги, вестници и списания, за 1906-1907 (1910 г.), Н. Михов (1915 г.), Б. Цонев (1920 г.), Хр. Вакарелски (1921 г.), Хр. Герчев (1921 г.), Н. Начов (1923 г.), В. Погорелов, Н. Михов (1924 г.), Библиографически бюлетин за депозираните в Софийската народна библиотека книги, списания и вестници през 1919-1923 (1925 г.); (1926 г.); (1929 г.); Н. Михов (1929 г.), М. Димчевска (1931 г.), Гр. Ильинский (1934 г.), Н. Михов (1934 г.), С. Н. Иванов (1940 г.), М. Стоянов (1957-1959 г.), Д. П. Иванчев (1962-1969 г.), М. В. Спасова (1975 г.), Хр. Тренков, З. Петкова, Ст. Кънчев, К. Ставрев (1981 г.) ...

... В ретикуларно (*лат.*: reticulum – принцип на мрежесто построение от връзки между нещата) във вид на конфигуриране на ризома (*лат.*: rhizome – коренище, разклонение на самата мрежа от езикови понятийни взаимоотношения), фиксиращо на естествени езици (английски – руски – български) многомерната библиотечно-информационна сфера като интелектуално-духовно и научно-практическо единство на многообразие е представена в трите версии – поотделно и заедно:

- **Първа книга: The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност;**

- **Втора книга: The Russian – Bulgarian – English Dictionary of Library and Information Terminology = Русско-българо-английски словарь по библиотечной и информационной деятельности = Руско-българо-английски речник по библиотечна и информационна дейност;**

- **Трета книга: The Bulgarian – English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology = Българо-англо-руски словарь по библиотечной и информационной деятельности = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност.**

Речникът ни дава възможност да наблюдаваме лексикографските филтри на **откритото равнище на английската, руската и българска езикова култура по библиотечна и информационна дейност, което би трябвало да се тълкува и като идеал за езикова мисъл, от която се ползва обществото от архитекти на съвременната инфосфера в областта на библиотекознанието, книгознанието, полиграфията, архивистиката, документалистиката, библиографията, библиографознанието, информатиката, информационните технологии ...**

Всяка пътечка от връзки в това ментално-реално информационно-комуникативно многообразно семиологично-езиково цяло се вижда в общата полифония като интерактивна онтологична възможност да се пресече, да взаимодейства с друга (други) (Ж. Дельоз, Ф. Жијатари /1976/) ...

Позицията на създателите на изданието е – да си взаимодействат по отношение на библиотечно-информационното дело:

- нормативното ниво на понятийни фиксации на естествените езици (английски – руски – български) и
- нивото на битуване на тези фиксации в първично- и вторичнодокументалния

поток на литературата, написана на посочените езици.

С разкриващото се ниво на компаративистичната терминология на ХХІ в., към което принадлежи и тази на библиотечно-информационната сфера, чрез триезичния англо-руско-български речник (София, 2010 г.), имаме проява на **разновидност на ЯВНИЯ ЕЗИК НА ЕТИМОЛОГИЧНОТО ЗНАНИЕ, което обобщава представите ни за динамичната мисловност на планетата, фокусирана от многоезичните речници.**

Издаелство „**За буквите – О писменехъ**” открива нова поредица от когнитологични изследвания, която носи общото заглавие „**Факлоносци**”. Инициативата се предприема във връзка с 60-годишнината на Държавния библиотечен институт – *днес*: Специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии. Тези изследвания са породени от необходимостта:

- да се разкрие по-цялостно **личностният принос на изтъкнати дейци, свързали творчеството си с библиотечно-информационната социокомуникативна сфера и с информационната наука като част от научното и културното движение на планетата;**
- да се откликне на знаменателната за времето ни **парадигма – вкоренена в интердисциплинарността на знанието – която се проявява в създаването на всеобхватна информационна картина на света.**

Както е известно от **теория на науката**, когнитологичният портрет е инструментът за получаване на интересувашото ни знание.

Обръщаме се към **когнитолози, науковеди, библиографи**, но и към **водещи научни учреждения в България**, обхващащи широкомащабно знанието, да вземат участие в това **благородно начинание**.

Мислите и знанията на когнитологично портретираниите дейци на инфосферата са особено ценни, защото те не само разкриват **различни аспекти на третираните проблеми**, но и предлагат **възможното им оптимално решение на високо научно и професионално равнище**. Тези мисли и знания съдействат за:

- **разрушаването на примитивните ограничителни баристри, издигнати между изкуствено откъснатите една от друга, но живо преплитачи се сфери на познанието;**
- **консолидирането на методологично ниво на многообразието на и н ф о р м а ц и о н н а т а р е а л н о с т**, схващана като ефективна социална сфера на взаимодействие – **индикатор на хуманитаризацията на науката и обществото, корелат на социалната представителност на науката през XXI в.**

Този уникален емпиричен материал по наукознание, интердисциплинарни връзки и психология на научното творчество ще допринесе за изучаване приноса на личности, изграждали и изграждащи инфосферата. Именно това изграждане е сърцевина на **ш к о л а в н а у к а т а**.

Начинанието е благотворително.

Куманова, А. Когнитология на компаративистичната терминология по библиотечна и информационна дейност (Към проблема за създаването на англо-руско-български речник) : Панепистемия на библиотечно-информационната сфера : Триезичният речник – тектоничен ментален етимологичен прибор [[1] The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-българският речник по библиотечна и информационна дейност / Compil.: J. V. Richardson, E. R. Sukiasian, V.V. Zverevich, A. Kumanova; Managing ed.: S. Denchev; Ed-in-Chief: A. Kumanova; Ed. Board: R. Burger, C. E. Gribble, I. L. Lynden, P. Polansky, B. L. Schaffner, Y. L. Shraiberg, N. Vasilev, M. Maximova, T. Naydenova, S. Boycheva, A. Daskalov,

R. Simeonova, T. Dermendzhieva, D. Raleva, B. Nikolova; Graph. ed.: N. Vasilev, B. Nikolova, V. Apostolova; Techn. ed.: N. Vasilev, V. Stefanova; Rev.: F. Mainhard, N. Kazanski, M. Mladenova, D. Christozov; [2] The **Russian** – Bulgarian – English Dictionary of Library and Information Terminology = Русско-болгаро-английский словарь по библиотечной и информационной деятельности = Руско-българо-английски речник по библиотечна и информационна дейност / Сост.: Э. Р. Сукиасян, В. В. Зверевич, А. Куманова, Д. В. Ричардсон; Отв. ред.: С. Денчев; Гл. ред.: А. Куманова; Ред. колегия: Р. Бургер, Ч. Гриббл, И. Л. Линден, П. Полански, Б. Шаффнер, Я. Л. Шрайберг, Н. Василев, М. Максимова, Ц. Найденова, С. Бойчева, А. Даскалов, Р. Симеонова, Т. Дерменджиева, Д. Ралева, Б. Николова; Граф. ред.: Н. Василев, Б. Николова, Б. Апостолова; Техн. ред.: Н. Василев, В. Стефанова; Рец.: Ф. Майнхард, Н. Казански, М. Младенова, Д. Христозов, С. Илиева; [3] The **Bulgarian** – English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology = Болгаро-англо-русский словарь по библиотечной и информационной деятельности = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност / Състав.: А. Куманова, Д. В. Ричардсън, Е. Р. Сукиасян, В. В. Зверевич; Отг. ред.: С. Денчев; Гл. ред.: А. Куманова; Ред. колегия: Р. Бургер, Ч. Грибъл, И. Л. Линден, П. Полански, Б. Шафнер, Я. Л. Шрайберг, Н. Василев, М. Максимова, Ц. Найденова, С. Бойчева, А. Даскалов, Р. Симеонова, Т. Дерменджиева, Д. Ралева, Б. Николова; Граф. ред.: Н. Василев, Б. Николова, Б. Апостолова; Техн. ред.: Н. Василев, В. Стефанова; Рец.: Ф. Майнхард, Н. Казански, М. Младенова, Д. Христозов, С. Илиева. – София: За буквите – О писменехъ, 2010 с. – 886 с.: с ил. – Тр. на Студентското научно общество при Унив. по библиотекознание и информ. технол. : Том III. – Юбил. изд., посветено на 60-год. на Държ. библиотечарски инст., днес: Унив. по библиотекознание и информ. технол.] / Предг., рец. С. Денчев ; Обща ред., дейксис Н. Василев ; Експертна ред. Н. Казански ; Библиогр. ред. М. Максимова ; Терминолог. ред. Д. Ралева ; Справочно-информ. ред. А. Даскалов ; Рец.: Ф. Майнхард, А. Соколов, В. Леонов, М. Младенова, Д. Христозов, С. Илиева. – София : За буквите – О писменехъ, 2012. – 76 с. : 22 ил., 3 табл. – Списък на цит. лит.: 81 ном. назв. (Факлоносци ; V)

Юбил. изд., посветено на 250-годишнината от написването на „История славяноболгарская ...” от Св. о. Паисий Хилендарски.

**КОГНИТОЛОГИЯ НА КОМПАРАТИВИСТИЧНАТА ТЕРМИНОЛОГИЯ
ПО БИБЛИОТЕЧНА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ**

(Към проблема за създаването на англо-руско-български речник)

**Панепистемия
на библиотечно-информационната сфера:
Тризичният речник –
тектоничен ментален етимологичен прибор**

У ФАКЛОНОСЦИ V

проф. д. педаг. н. Александра Куманова

Предговор, рецензент:
проф. д. ик. н. Стоян Денчев

Обща редакция, дейксис:
д-р Николай Василев

Коректори:
**Цветана Найденова
Боряна Николова**

WINI-1837
Печатни коли 9, 50
Формат 70/100/32
ISBN 978-954-2946-16-8

Университет по библиотекознание и информационни технологии

**1784 София, бул. „Цариградско шосе” N 119
Тел./факс: 00 359 2 971 80 52**

**E-mail: kbd_college@yahoo.com
URL: www.unibit.bg**

**София, 2012
Издавателство „За буквите – О писменехъ”**